

Serenissimi atq; inuictissimi Fernandi hispa
niae ⁊ siciliae regis de obitu incliti ioānis charis
simi filii illustrissimaeq; margaritae ei⁹ dulcissi
mae nurus dialogus consolatorius

Ferdinandus

Muc illustissima filia. **Margarita.** Saluete
hserenissime atq; pientissime genitor. **Fer.**
Salus quoq; uiuentib; omniuib; sit. nam uita fune
tis salus frustra desiderat. **Mar.** Princeps il
lustrissim; dñs meus quid agat scire cupio. **Fer.** Dormit
Mar. Dormit pfecto? **Fer.** Dormit ad diem usq; no
uissimū: tunc euigilaturus. **Mar.** Per diem atq; homi
nū fidem quid hoc sit explicato. **Fer.** mortu; est. **Mar.**
Mortuus? **Fer.** Mortuus ē apposit; ad patres suos. cor
ruit margarita ē (in pallorem colore mutato) lassū sup auellā
reclinauit caput. festinus rex suscitatur plūis suis. ē donec redi
rect ad se: his uerbis blandiebat. quid habes illustissima filia. e
go sum pater tuus. expergiscere ē redde nobis quē amissimus.
Euigilat post horā margarita atq; in hac (audientibus cūctis
fientemq; fletū ē suspirijs concordatib; ōba premit. Quare de
uidua eduxistis me omnipotens deus. quae utinā cōsumpta fu
issem ne oculus me uideret. ubi ē misericordia tua deus cui pro
prium est misereri semp; si regnis pncipem / parētib; filium /
uorū uirum (quem dederas) substitulisti. ut quid ego uata sum:
si fortunae incurs futura eras: quid habes amaritudinis forti
tia: quod mihi nō ppinaueris: infantia exilium exspecta est. pu
eritia repndim: id residuum erat: ut quod sentio: paterec; ado
lescētia. quid ultra in me infida fors ualebis: morte si ppinas:
nō modo me nō laedes: sed magna leuabis molestia. mors nāq;
hominū foelix: quae tristibus annis uocata uenit. quid profuit
maria transisse: uidisse florentem hesperiam: ubi sit deus amo
ris pūm illi occursus: cū me uenientē excepit dulcissim; domi
tus metis: ubi illi dulcissimi risus suauē colloquū ē melle lita
praeordia: nūquid ideo ad te reuocasti immortalis deus dñm
mecum: quia mihi inuidisti: hūmidebas: qñare donasti: sin au
tem: quare substitulisti: potuit enim ad obsecrā senectam ueni
ens: optimos tibi pduxisse laetimoniae fruct; eūq; post eme
ritā: poteras ad te reuocare iuuetū. nō solū autē illū ē me q;
re diuidit mors: quos uiuentes in solubilis nexu fūmis: nūq;
nō fuisset melius: si non praueuientis: salte mortis fūit ē uitaē

hser. xv.

ioh. x.

boe. iii. p.

comes fierem: claudite me intra mausoleum idem. sub lapide
uno teneantur corpora: quor; cor unū est. ades mihi dulcissime
genitor: caelū inuete ē quā pcreastis margaritam terrae com
mendā. salus enī mihi est mori: quam tot prellam angustijs ui
uere. o frater dulcissime austriae archidux mihi lugenti condo
le. nō modicū plorā super mortuum. iocundem enī amissū fidis
simū fratrem. rerum tuarū singulare praesidium. te haud se
cus amore psequentem: quā ionathan legū? arsisse dauid. tu
is inhiautem cōmodis. tuor; statim inuigilantem. Desleat teu
tonia se summi perdidisse fratres. desleat alemānia se optimū
perdidisse generum. ploret uniuersa europa se decus principū
amissū. Ecce aphygia si ui: ē quem incunus uagientē per
misi: timere desine. rapt; eūm est: neq; tuus mahumetes po
terit obfistere coeptis. deponē metum asia ē quem tibi domia
turū timebas: ad superos deuectum scito. desine turcarum py
repe parare machinas: cessa munitē uibes soldane: babilonia
securus inhabitā: iohannes enī (quem ab incunite exhorrescebas
aetate contempto ē habito ē habendo imperio) cum rege regū
rex uiuit. **Fer.** Flere desine illustissima atq; charissima fi
lia: quod uolente deo fit: patienter feramus oportet. uoluntati
enim eius resistit nemo. doloris tui plures sūt causae. quae nō
te solam: sed uniuersam fere europam labefactant. me autē pa
rentem usq; ad interuentionē pene deducit. sed quid agas. ca
le genascitur quid quid natū est: ut qñq; intereat. cesser; fletus tu;
qui u plūis refricat nostrū. uirum amissū quem reddere non
ualemus. amorem autē paternū nō modo nō seruabim;: sed tā
to is maior erit: quanto te eo indigere magis scimus. non minus
enim quāti sit momenti: uirum talem tam breuē amissū forsan
qđ in utero portas: hāc poterit leuare ruinā. quod ipse praeslet
omnipotens. **Mar.** Quāta tam grandis repari quō potest.
quis mihi det cū minuarum uxoribus carcerem subire p viro:
immo ut laconias superem: uitam cōmutare cū sponso. ego
obijsem ut tu uiueres iohānes mundi dec;. quis mihi det: ut cū
artemisia cariae regina: sepulch; intra me viro constituiā: uni
atq; corpora ipsa ars: quor; corda unū efficit matrimonij nex;.
hypoicratea muthidatis regis ponti uxor absentia uirictia; ad

i. re. xviij.

ro. ij.

bellum euntis nō tulit: sed (mutata in viri specie veste) q̄ sum
me diligebat virū secuta est: feram ego aeternā viri tāti absen-
tiam: quin potius utinā immortalis de? ad te cu; iōāne serenis-
simo dulcissimo (quē diligit anima mea) reuoca me. ut saltem ibi
eius feruar aspectu: quem viues videre minime potero. ubi es
mi iōānes respōde mihi. corridebis ne ridenti mihi: venite cim-
broꝝ foemine. vobis enim sicut & p̄cia: ita & facinore cōcordabo.
dabo finem miseris suspendio aut praecipicio: quis em̄ finis in
tanta miseria: poterit esse finis? vos enim indigenae fama-
taeꝝ foeminae (q̄a superatos oculosq; ā gaio mario cimbros nō
deservistis: licet vobis intuleritis maui?) magno praconio p̄lo-
qui antiquitas. vinces me iulia in l̄h caelaris atq; corneliae filia
magniq; pompeij vxor quae (cruentas alicui etiā sanguine vi-
ri conspurcata vestes: dum mortuū times virū) ipsi; obitu prae-
uenisti. nōne inuicta caelaris illustrissimaq; mariae filia ego sū
magnū iōannis vxor. quā nō vincis parentib; & viro: vinces vir-
tutis exemplo: accedat potius portiae singulare portentū: & q̄
reliquit sine viro foeminā infocli; vita: viro copulet eiusq; cor-
pus terrae mandet: fausta mors. si gladius strahit: carbonem
vicem reddant. lentulum truxit lionem secuta est in exilio clara
sulpitia. iōāne summiū unicū vitae meae spiritū ā mortaliū
diuisū: cētū sequar infocli; margarita. quid infocli; dixi: quin
potius omnium viuentium infocli;issima. tātoq; eo titulo digni-
or: quanto fuerim hispano foelicioꝝ matrimonio. suscitabo poti-
us pompeiae pauline memoriā & venas praecidam: quib; per-
uius tangat sanguis dilecti membra: corpusq; exhaustum cum
eiusdem cadauere societ. heu me misera. heu me infocliem. his-
paniae futura angustula iuuissimis fernando & isabela fruebar
parentibus. unicū mihi erat ex om̄i orbe electus sponsus. nūc
vero unico (ut ita dicā) momento tantali instar neq; quae tan-
go degusto poma. neq; aquā bibere valeo: quam mentetenus
exultās vidi. heu mihi. tollite me parcae. filium succidite. morti
me donate furiae. **Fer.** Nequaqua: ut video margarita
lenabit: nisi regina; vocauro. quae (ex sensus integritate & cō-
muniōne seruis) ipsa; consolet. vale igit charissima & dulcissima
filia. **Isr.** Vale tu q̄; picentissime parens

**Fernandi quinti & isabelae hispaniarū & sicili-
ae regis & reginae clarissimorū inuictissimorūq;
de obitu iōannis eorū charissimi gnati dialogus
consolatorius**

Ferdinandus

Saluere regina uiri oim decus. **Isabela.** Saluus
his clarissime augustinus. iam uel plene morbo liberat? **F.**
ioannes noster: oculos noster lumen? **F.** Plene
morbo liberat? nō modo habito: s; habēdo. **P.** Quo id fr
cri modo potest: ut ab habēdo etiā morbo sit liber? **F.** Quia
ultimū malorū mors est: quem obisse contigit: ab omni proliis
morbo & calamitate sacculi nō: est penit? alienus. **P.** Civ
tatoris id dīas an uerū est iōanē nostrū esse uita finitū. **F.**
Vere ad p̄s suos apposit? **P.** Veu me infelicē: unde
huic nostrae (quae oim marina est) ruinae poterit occurrī: uñ
tātis in cōmodis medicina poterit praestari? q̄ ego me conficiā?
F. Sine mihi anime uili? hoc reficere: qd̄ tuis fletib? intē
ma nō penetrat cordis. **P.** Quacnā mater temperaret a
fletu: si filiū (q̄lis meus fuit) eā amissile ptingeret **F.** Tu
filio orata es: ego uero & filiū simul & strenuissimū amisi mil
tē. **P.** Utinā: soluerent naturae iura & caelo darent filijs
neq; lactantes solū haberet. qd̄ est tam ferreum pect? quod lu
genti matri nō collachimet? **F.** Cōplangentis quā cōso
lantis uices gerere maluissim: sum enī & pater qui a dolore cō
tinere nō ualco: s; p̄ ingruentis remedio calamitatis: dissimu
lare par est. an q̄ eum condūc reginae calamitas: si consolator?
salim me nō fuerit? quia gnato p̄desse nō ualco: vix op̄era na
nabo: ne tabescat: neq; in interitū cat. neq; enī demophon cha
rius arsit philidem: neq; dido uenaeas: neq; iason oethe fi
liam sic dilexit: neq; tantū philomcha terro placuit: neq; paridi
heleua: q̄tū nubi (foeminae omniū exemplar) reginā plac. ni
hilq; in ea est: quod nō uehementē admirer. Vos itaq; charia ui
lici iunato me pondusq; hoc meū scūato. regina siquidem su
perflit: quidquid sese discriminis obiecerit: tolli perq; cito po
test. **P.** Filium amisi uicium mearū rex aurigā. **F.**
Si tamē ualco: parentis dedisti uiscera suntamq; socratia
quā me p̄modū exanimi reginā solarturēt. **P.** Filij
amisi uicium angustiarū remediū. **F.** Amisi si nihil quod
nō acceperis. idq; ea ratione accepisti: ut redderes. nihil autē (in
quit iheronim?) abstulit tui: qui dignatus est recipere p̄pui.

rationes p̄
solatoriae

P. Meum nō asseram: quē meīs ex uisceribus hominē ge
nu: **F.** Tuus quidē o regina fuit: sed magis dei quē te et
ipsum p̄duxit ex nihilo. **P.** Amisi filium meū. **F.**
Statutū est omnibus hominib? semel mon. uñet proprio filio
nō peperat. q̄ si (ut Bernardus inquit) sigulo nō peperit: nū
quid figmento pariet? **P.** Filius me? mortuus est **F.**
Quid absurdius: quā ut id (qd̄ scis omnib? esse praescriptū) q̄
speciale de p̄lores? **P.** Filius meus mortuus est. **F.**
Omne quod nascitur: intereat necesse est. filiū autē tuū natum
esse nō ambigis: esse ergo interitū necesse erat. **P.** Me
um abstulit filiū iniqua mors. **F.** S̄ oportet nos diuinā cō
cordare uoluntati sine cuius prouidentia summa: neq; passer in
terram cadit. Nos autē dominica in oratione semp id petimus
ut sicut in caelo ita & in terra eius impleretur uoluntas. **P.** Si
igitur filij mei obitū de? uoluit: & idipsum debco ego uelle? quae
enim tam laeta mater est: ut p̄ssimo carcere uelut gnato? **F.**
Sunt qui dicant inter catholicos tractatores q̄libet n̄m tene
ri in nullo difformare suā uoluntatē diuinā uoluntati. **P.**
Unde id probant? **F.** Testimonio luciae confirmant hoc
ita dicentis. seruis sciens & non faciens uoluntatem domini
sui: plagis uapulabit multis. & praeterea aurelij augustini testi
monium inducunt: qui in eis quos de ciuitate liberos edidit. ideo
inquit p̄ damnatis & demonib? nō orat ecclesia: quia deum uelle
nouit cor damnationē: cui ecclesia concordans: pro eis orationē
nō fundit. legi enim aeternae (inquiunt hi) concordare semper
oportet. alij nō indocte uidetur nō oportere creaturā in q̄cūq;
uolito diuinā uoluntati suā conformare: dū modo omne uo
litū sub ratione boni uolūtū sit: s; ex charitate uolūtū. **P.**
Horum mihi scilicet acquiri rationis propinquior uidet. quis
enim diceret indignari deum (qui materuo impressit pecton a
morem) si super mortuū filiū: eius uiscera p̄moucantur? q̄
inimmo & in hoc ipsa deo concordat mater. q̄ ab ipso impressū se
quitur animi motū: idq; uult q̄ de? uult eam uelle. unde & in hoc
p̄ legem aeternā nō agit: neq; diuinā non facit uolūtātē: ut pla
gis uapulet multis. **F.** Accet quidē. neq; enim maternū
amorem (quem sceleratae quaedā matres suae oblitae p̄ditionis)

gen. 1.
hebre. ar.
ro. viij.

matth. x.
matth. xl.
lu. ii.

ca. ii.

lu. ii. c. xv.

3. re. 3.

ut de mecha & prognos fabulant poetar) deferendū censco: s; dī-
ligendos lugēdōs; cū tollūtū liberos sentio: ca dūmodo ad hīc
moderatio: ut dolorē leniat diuina (q; id gēsu, ē) volūtas: luctū
q; resurrectionis certissima expectatio moderet. est em̄ mortu-
lum immortalis animi? corpori renuiscnd? induetq; mortale s;
imortalitatē & corruptibile incorruptionē. ¶ P. Immortal-
ne est humani animi? ¶ F. Irrationabiliū oīm aīae cū cor-
porib; intereunt: hominū vcrō animi? etiā scito in cinerib; re-
soluto cadaucre p̄senerat. ¶ P. Sēpugnare his sapiētis vi-
detur auctoritas sic em̄ inquit in ecclesiaste. vniū interit? est ho-
minū & iumētōz & aqua vtriusq; conditio. Sicut morit̄ homo:
sic & illa moriunt̄. Similit̄ spirant om̄ia: & nihil h; homo iumento
amplius. cūq; subiacet vauitati & oīa pergunt ad vñū locū. de
terra facta sunt: & in terrā pariter reuertūt̄. q; nouit si spūs
filiōz adam ascēdat sursum: & si spūs iumētōz descēdat deorsū.
¶ F. Ex stultoz p̄sona loq̄t̄. & sapiēs q; ut vitā diūternitatē
appetendā p̄firmarent: nihil ē post hac vitā curricula asserere
hant. qd autē senserit in eius op̄is calce exp̄licat iniquis. re-
uertatur puluis in terrā suā vnde erat: & spūs redeat ad dēū q;
dedit illū. ¶ P. Animi immortalitatē fide asserendā nō am-
bigō: s; quid de hac re op̄inati fuerint antiq; p̄hi libent̄ audirem.
¶ F. Qd fides praedicat: h; ip̄i docuer. ¶ P. Phōz qui?
¶ F. In his quae de aīa aristotiles ip̄e animū incorruptibile
asserit atq; p̄petuū. qd in p̄mae calce philosophiae aptius docet.
¶ P. Sūt ne ad h; antiq; aliq; testimonia? ¶ F. Sūt. ¶ P.
Quae? ¶ F. Cicero (in eo q; de senectute libello inscribit̄)
ta ait. Ego p̄tes v̄os scipio tuq; lesi viros clarissimos mihiq;
amicissimos viuere arbitror: & ea qdē vita quae ē vera vita me-
moranda. nam dū sum? in his inclusi cōpagib; corpis: munere
qdā necessitat; & graniope p̄fugimur. est em̄ animi? caelestis ex
altissimo domicilio depressus & qdē demersus in terrā. s; credo i/
mortales deos p̄fuisse aīos in corpora humana: ut cēt q; terras
tuerent: q; caelestū ordinē p̄templātes: imutaret cū vitāe mō
atq; p̄stantia. ¶ P. Alia? rem deduci velle? ¶ F. Pythago-
ras pythagoraeus italici (quodā nōiati p̄hi) ex mēte diuina nos
habere delibatos aīos docuerūt: idq; imortales. ¶ P. Vñ q;
ā caruib; abstinebāt & etiā comestibiliū alantiū? ¶ F. Sūt.

Animū q̄ppe (q; defecto atq; emortuo corpe manet) ingredi ani-
mātū corpa falso opinabant̄. cū tamē nūq; moriturū credebāt.
¶ P. Prolept̄. ¶ F. Socrates (apollinis oraculo sapientissi-
m; oīm indicat) sup̄mo vitāe die de aīoz immortalitate elegā-
ter sapientib; differt. ¶ P. Platonē asser. ¶ F. Plato ap̄
reūophōtē ita ait. Cirrus maior morit̄s haec dicit. Nolite arbi-
trari o mihi fili; charissim; me (cū ā vobis discēssero) nullū aut
nūq; fore. neq; em̄ cū crā vobiscū: animū meū videbatis; cū ēē
in hoc corpe: ex his reb; q; gērbā intelligebatis. cundē vō cre-
ditote etiā si nullū videbitis. in thimco vcrō inq̄t. aīa immorta-
lis est. & secūdū q; vicerit passiones vel victa fuerit: premiabit̄ l/
puniet̄ post hac vitā. Itē macrobius sup̄ somnū scipiois ita ait
om̄ib; (q; patriā seruauerint: muerint: auerint) certū ē in cae-
lo locū ubi beati aīos sempiterno fruant̄. ¶ P. Asser si ad mē-
tem veniūt alioz testimonia. ¶ F. Septimo diuinay instituti
onū libro lactāt; inq̄t. quid ā apollinē p̄sultit vtrū aīa post mor-
tē maneat: q; respōdit Anima (q; diu vīculis detinet̄ in corpore
corruptibiles passiones senties) mortalib; caedit dolorib;. cum
vcrō p; humana solutēz: velocissima post solutā corpe inuenit̄
oīno ē terra ferrē. nūq; senectēs & man; i aeternū. lucreti; q; (ut
idē lactāt; auctor ē) inq̄t. cedit idē retro de fca qd fuit aīn in frā.
s; qd nullū ē ex aetheris hor; id rurū caeli fulgētia tēpla recep-
tāt. qd in re plana fimonē p̄traho. auerōz/ auicēna/ galien; qn-
tilian; salust; seneca didim; hac vna (quae verissima ē) doctri-
na suos repleuere libros: ita ut antiq; qdā (imortalitate animi
p̄gnita) nōmō illatā tulerit: s; suis ip̄imantib; mortē intulerint.
thcobroz/ phs (ut auctor ē augustini) lecto platois libro de imor-
talitate aīae: de mūro se praecipitē dedit. multiq; ut lactāt; inq̄t)
q; acthas ēē aīas suspicatis: cāq; in caelū migrati. sibi p̄is man;
inijcere. qd modū cleanti/ crisippo/ & empedocli/ zenoniq; ene-
mille aīit. cato vō & censorin; & uticēsis nō scē? sibi man; inuicisse
vident̄. qm̄ q; a fuerāt de animi immortalitate cōfisi. ¶ P. Ca fre-
ti (ut reor spe) duo decij ad volūtariā mortē cursū eq̄p̄icitauerūt
ca. l. brui; p̄liberāda p̄ia in fctē? ca. m. actili; ad supplicū ē p̄-
fctē? ut fidē hosti datā suar; ca duo scipioes iē p̄uis suis corpi-
b; obstruē voluerūt. ca. l. paul; mortē fuit collegae i cānēsi ignia
temeritatē. ca. m. marcell; cōfisi: neq; crudelitū? qdē hosti hōre

socrates

plato

macrobi;

lactantius

lucretius

l. c. de clul.

x. h.

li. 2. diu. in

st.

l. 2. v. de a
nuna
p̄m̄ m̄tha.
aristoteles
cicero

pythagor
235

po. r.
q. de m. s. se
paratōis a
unū a cor
pore.

q. q. it aūm?
ā corpe di
uisus

sepulturae carere passus est. nostri vero martyres quāta anī
mī constantia passi sunt: lapidati sunt: secti sunt: ut meliorem in
ueniret resurrectionē. Videns crucē andreas (ad quā gaudens
libens ierat) o crux inquit admirabilis: o crux inenarrabilis:
o crux quae totū mundū rutilas: suscipe discipulū: christi nō
me permittas errare sicut ouem nō habentes pastorem. satisq;
mihi de immortalitate animi sententia sedet. ut cum alia omī
tā quae hūc veritati cōueniūt: cum vinctū sit tanta distātia
ut quidam herōice: alij ut beluae vitā agant: nisi esset immorta
lis animus p meritis vel demeritis post separationē ā corpo
re recepturus: inuult? uidet et omnipotēs distantib; meritis in
distantia premia cōcessur: iust? autē deus est & iustitias dilexit
Sed cedo cū humanis anim? ā corpore separatur subito an sue
cessine corporis deserit partes. ¶ Ipsi animi corporisq; di
uisio quam appellamus mortē: instanti fit: q̄uis eam quando
q; praecant aliquae dispositiōes successinae ad mortē parantes
viam. ¶ Separatus autē ā corporis societate anim? q̄ nā
it: aut ubi manet? ¶ Sacrarū scrutatores litterarū scire
haec enodareq; dec; dicā tamē ut me ab eis q̄q; audisse memi
ni. Sunt iuxta cōmūne diuinac iustitiae cursum animab; post
mortē aliq̄ destinata receptacula: q̄bus cū sūt ā corpore separa
tae absq; ulla donāe mora. ¶ Quae sūt receptacula haec?
¶ Caelū patrū limb; puerorū itez limb; purgatorij & infer
nus: haec sūt oīm ā corpe diuisarū receptacula animarū. ¶ Ipsi.
Quo pacto haec ut cristinas diuidūtur ¶ Nō sāt mihi
cōperta ē cor distātia. neq; em ad id nāalis cōuincit rō: neq; ec
clesiac auctoritas. dicā tamē ut ā quibusdā accepti catholice tras
tatorib;. ¶ Ipsi. Id audire vellē. neq; em p̄fessores catholici
temere quicq; docent: qd nō sit p̄babilis saltē ratione deductum
¶ Si de glitatis dēa agat haec ē cristinae. caelū beatorū
spūm atq; aior sedes est. patrū limb; cap; aīar locus fuit quae
sine actuali & originali migrarūt nondū p̄ christū humanae na
turae glato reatu. infern; cap; animarū ē sedes quae cū actuali
mortali corpora deseruerūt. puerorū limb; cap; quae culpā cātū
habēt originale purgatorij quae cōmiserūt actualia de q̄b; ple
ue nō latitescere. iōq; donec satisfaciāt detinēt. ¶ Ita ego ac
ceperā distare haec loca s; utz re ipsa p̄tinna sibi sit doceri cupio

¶ Ier. Et si de inferorū loco certū nobis testimoniū desit: un
de augustinus ubi vī qualis sit inferorū ignis ignorare se dicit. q̄
busdam tamē sanctorū apparet infernus sub terra locatum esse
ait enim quarto dialogorū gregorius. quid obstat nō video ut in
fernis sub terra esse credat. idem etia; qui quōq; dubitauerat
augustin? in suo retractationū libro ita ait. mihi video docere
debuisse magis q̄ sū terra sunt inferi: quā rōnem reddere: cur
sub terris ē credant vel dicant. cū q; stipulā sentētiac qd p̄
saīam domin? ait. infern? subter te conturbatus est in occurr
tū. idem autē credidit esse loc? inferni purgatorij & utriusq; lim
bi. aīq; iuxta culpaz differētia; infernus infimū post purga
torij: tertiū puerorū limb; quartū patz limb; locū tenent.
unde cū christ? in triduo patres ē limbo eduxerit: ad inferos de
descendisse: quāvis limbū patrū & visitauerit & expoliauerit
tantū. ¶ Ier. Pūc ergo patrū limb; plenus ne atq; habi
tatus an inhabitat? est. ¶ Ier. Inhabitat? ¶ Ier. Sūt
ergo animarū nūc residua receptacula q̄ttuor. ¶ Ier. Sunt
¶ Sed quae sūt cū aliq̄ mouētingit: deputat cōtinuo
horū alicui. an mora est. ¶ Ier. Nulla peme? mora interce
dit quin cōtinuo eam habeat mansiōē: quae sibi ē diuino allig
nata iuditio. quod unico momēto & incipit & finem hab; ¶ I.
Quid sit. ¶ Ier. Humana quippe iudicia ea differunt oc
casiōe: qm actoris & rei variac contentiones p̄batione egent.
iudex quoq; ea q̄q; ratione sententiā differt: etiā inter partes
conclusio p̄cessu: ut ā peritionibus ferendae sentētiac cōsiliū
exquirat. ibi vero & iudici merita obeuntis nota sunt: legelq; iu
ris notissimac ipso adhuc eo culpā suā minime inficiatē. qua
re instantanea est omnis illa lēis p̄secutio diffinitioq;. ¶ Ier.
Vnde id p̄bari valet. ¶ Ier. Apud lucam ita legimus. mor
tuis est dñes & sepultus est in inferno. & factus est ut moreret
mendicus & portaret ab angelis in sinū abrahāe. Narrat etiam
in dialogis gregorius obeuntium quorūdam spūs ipsum xpm
excepisse. aliorū vero ad fuisse in obitu demones: qui egredientē
animā raperent: ad inferosq; deducerent. ¶ Ier. De mal
tis saltem duo narra. ¶ Ier. De tarilla cuiusdā amica & in
hemeljs & in dialogis narrat gregorius qd cū sebie correpta ad

ca. xij.

q. an statim
post mortē
locus sibi
ueniēs de
putetur.

ca. xv.

h. iij.

h. iij.

12. q. d. lalo.
gor.

q. anatae
fictor vi.
noru reccor
dent.

12. q. d. lalo.

apoca. v. g.

plern puenisset extremu. & sicut nobilibus foeminas virisq; mo-
rientib; multi concurrent qui eor; primos consolent; eadem ho-
ra eritis in malis viri ac foemine ei; lectuli circumstissent;
subito sursum illa respiciens: iesum venientem vidit: & cu mag-
na animaduerfione coepit circumstantib; clamare dicens: fere-
dite iesus vocat. cuq; in eum intenderet que vixebat: sic sancta
illa anima a corpore est egressa. tantaq; subito flagratia miri o-
doris aspersa est: ut ipsa quoq; suauitas cunctis ostenderet: illuc
auctorem suauitatis venisse. **Op.** De damnatis est ne aliqd
apud gregoriu huc simile. **Op.** Est. **Op.** Quid. **Op.**
Quid a fuisse romae viru gregorius ait qui filiu habuit anoz
tot arbitraf; quinq; que nimis carnaliter diligens: remissenu-
triebat. atq; idem paruulus (qd dictu q; graue est) cu mox eius
quimo aliqd oblitisset: maiestate dei blasphemare cosueuerat:
quippe silentia percussus peruenit ad morte. cuq; cum suis pa-
ter in sinu teneret: malignos ad se spirit; venisse tremantib; o-
culis aspiciens: coepit clamare. obsta pater obsta pater. qui cla-
mans declinabat faciem: ut eis in sinu pris absconderet. quem
cu ille tremente requireret quid videret: puer adunxit dicens:
mauri homines venerunt: qui me tollere volunt. qui cum haec
dixisset. maiestatis nome ptinus blasphemauit & anima reddi-
dit. qd mauri illi iehemae ignib; alliganda pducere. **Op.**
Dehementer admiror tatu facin; testay introisse quinquenni.
cu ta atrox reddita e vindicta. & si de multis velle plenius do-
ceat: ad me redeo. Recordabit ne nrm filij uerianm? **Op.** Pi-
hiloletius nos memorabit: qua diues ille qui (apud lucā) hup
se fratres reliquisse meminit: p h; est salute solit; & eo magis
q; pie credim; diuino iudicij aspectu: quo cu beatis cacteris
iucundissime clarissimacq; fuit ut etiā diues ille epulo suis est
puat; demeritis. **Op.** Scit quac apud nos fuit: quatoq; illu
pse aut fuerim; luctu: quataq; adhuc in fausti euent; nos cala-
mitas teneat. **Op.** Scit (si gregorio credim;) quicqd apud
nos fuit: factuq; est. nihil em est qd no videat: q; vidente oia videt
Op. Condolebit g nrae in q; degim; calamitati: fuit em semp
in nos pius. **Op.** Neq; dolebit neq; nobis pdolebit. **Op.**
Quia g beat; effect; e pietate q; pollebat vmes carebit mortu?
Op. No q; impius sit no pdolebit nobis: vero q; ibi neq; luc

et neq; clamor: h; neq; ullus dolor. **Op.** Quare no? **Op.**
Quia no secū aliu? mali copat; foelicitas societate. est em sta-
tus bonoz oim aggregatiōe pfectus. & deinde qm tato pere be-
ati diuinae sūt abdicti voluntati: ut qd deo gratū est: eis gratū sp
existat. immo capla (q; cruciamur) absentia effect; e lactoz. reli-
quit em parētes & deū creatorē inuenit. dolem; g nos tā charo
successore orbat; h; ille quia nos derelict nō dolet. **Op.** Est ne
ei facultas nos qnq; conueniendi? **Op.** Si angustino credim;
neq; mortu ad nos venire valēt: neq; hui; teneat desiderio vi-
ac. Sireb; inquit vinentiū inter essent aīae mortuoz: & ipi nos
qne as videmus alloquerent in somnis: ut de alijs taceā: incip-
sum pia mater nulla nocte deferret: quac terra mariq; secuta
est ut meru vinceret. absit em ut facta sit vita foelicioe crudelis.
vsq; adeo ut qū aliqd angit cor meū: nec tristēm filiū p solēt que
dilexit vntē que nūq; voluit maclū videre. Sed pfecto qd sa-
cer psalm; psonat verū ē qm pat meus & mater mea derelique-
rūt me: dñs autē assumpit me. Si g dereliquerunt nos pēs nrī:
quō nrīs curis et rebus intersunt: Si aut parētes nō intersunt
quō sunt alij mortuoz. q; nouerūt quid agam; q; due patiamur.
Et aīas pphā dicit. Tu es em pater nr. q; aīahā nesciuit nos &
isracl nō pgnouit nos. Si tā pīarchae qd erga populū ex eis
pccratū ageret ignorauerūt: q; deo credētib; pplis ipe de eoz
stirpe pccrat; est: quō mortu vīnoy reb; atq; actib; pgnoscen-
dis adiuuādisq; nūscēt; vult g mortuoz spūs neq; nra curare
neq; ad nra curā damitti. **Op.** Quō g samuel pphā defunct;
vīno sauli regi fusa praedixit. **Op.** Pōnulli nō ip; fuisse: q; po-
tūss; magicis artib; euocari: h; aliq; spūm: tā malis opib; pgru-
ent; illi; exillimāt similitudinē supisse. **Op.** Quid aut de moīe
dictu sum; q; certe in deuteronomio mortu; & in euāgelio cū
helias q; mortu; nō est: legie apparuisse vīctib; q; uoetia nō in-
certis rumorib; q; certis testib; pfectoz foelice apparuisse nola-
nis cū nola oppugnare e audiuim;. **Op.** Ista diuinit; exhibet;
lēge alit; quā se h; vītatū ordo singulis errafaz generib; at-
tribuit; alij em st humanay lūmītes rez: alia diuīnay signa vī-
tū. alia sūt quac naturaliter: alia quac mirabiliter fiunt. q; mo-
& naturae deus assit ut sit: & miraculis natura non defit. nō igi-
tur putandū est ideo vīnoy reb; q; sūt et mīse pōtē defūctoz

et. xxi.
boeti. an.

fi aīae dñe
toz qnq; vī
uos pūciet
in li. d. cura
agenda p
mor.

ps. xxi.

ca. vi.

l. re. p. p. p.

ca. xxi. g.
matt. xxi.
mar. ix.
lu. ix.

2° cor. 12.

η.º de resur
rectiõe

l^o s. f. n. de
ciu.

٤٠٢

ſithe.iiij.

hac apparitiões cōscriptae: q̄s nos (quia breuitatē intendim⁹) in mediū afferre nō curam⁹. ¶ Quid si in his q̄s enume-
rasti apparitionibus nō ipse defunctoꝝ animae: s; spirit⁹ ange-
lici eaz praefereutes similitudinē apparuerint. ¶ Si de
uiuato sacra hoc testat⁹ historia quare ad uiuos aliq̄s ex mortuis
mitti posse dubitemus. ¶ Satis mihi persuasum est fieri
posse ut q̄q; nos reuiscat filius mortuis: qui nos nūq; uiuens
dereliquit. qđ ut fiat: om̄ipotentē om̄niq; misericordē supplico
deum. Sed qm̄ de immortalitate animae longiusculo sermōe
immoratus es: ut de resurrectionē carnis etiā differas cupio. ci⁹
q̄nquidē certissima fides: ac uarij mutatae auiō tribuat. Si em̄ si-
lus resurrecturus est: ā me iter plane aperteq; uidēdus: mihi
q; est ut ante collocetur? acq; a matre reueritur? domisse po-
tius q; obisse putabo. ¶ Nō defuerūt utiq; apud antiq̄s
etiā philosophiae gnaros: q̄ foelicitatē hominis hic obtineri pos-
se crederent: idēq; resurrectionē negarēt. Quoz fallam asser-
tionē fortunae uarietas / humani corporis infirmitas / sciētiā
virtutisq; imperfectio: satis luculēter explođūt. Alij fuere prae-
terea: qui resurrectionē inficiabātur: tanq; beatus uicturā ani-
mā absq; corpore autumantes: immo ad beatitudinē corp⁹ om-
ne aumae fugendū cē tradiderūt. Quod aurelius augustinus
porphiriū asseruisse litteraz monumentis mādauit. Orthodo-
xis uero christianaeq; religiois sectatōib; nihilominus corp⁹
resurrectionē credere expedit: quā aiāz creationē corp⁹q; ge-
nerationē p̄stiteri. ¶ Haud me praeterit apud ecclesiasti-
cos inter fidei articulos carnis numerari resurrectionē: idq; pa-
lam doceri cātariq; Sed est ne ad hoc aliqđ sacrae scripturae tes-
timoniū. ¶ Sunt equidē nō pauca. ¶ Ex multis
aliqua salte⁹ profer. ¶ Apud patietē illū regem in hoc nō
easu futurū exemplar ita memorae p̄ditū est. Credo q; redēp-
tor meus uiuit: et in nouissimo die de terra surrectur⁹: sūz: ⁊ rur-
sum circumdabor pelle mea. Apostolus praeterea ad thessaloni-
censes scribens ita ait. Nolum⁹ uos ignorare fratres de domiē
tibus ut nō contristemini sicut ceteri: q̄ spem nō habent. Si em̄
dicimus uobis in uōbo domini: quia nos q̄ uiuimus: qui residui

l. cor. xv.

l. ii.

ps. i.

l. xiiij.

sa. xij.

ps. i.

ro. vi.

sapi. ix.

sapi.

apoca. vi.

sumus non praecursem? eos qui dormierunt. quoniam ipse dominus in iussu et in voce archangelus et in tuba dei descendet de caelo et mortui (qui in christo sunt) resurgent primi. Deinde nos qui vivimus qui residui sumus? simul rapiemur obviam christo in aera et sic semper cum domino erimus. idem etiam ad corinthios scribens ait. omnes quidem resurgemus. quod etiam longe ante prophetaverat iniquiens. resurgent mortui qui erant in sepulchris. **¶** Non parva ambiguitatem ex dictis a te concepi. primo enim si omnes resurgemus? quare de quibusdam tantum daniel inquit multi de his qui dormierunt in pulvere evigilabunt. in psalmo etiam scriptum legimus. non resurgent impij in iudicio. idem praeterea iob (quem huic rei validius iecisse fundamentum reris) homo inquit cum dormierit non resurget: donec atteratur caelum. Caelum autem in aeternum stare omnes profitentur. **¶** Magna sunt (quae inducunt) aduersus nostrum propositum iacula. Sed audi quo theologorum sententia excipiant. **¶** Audiam ultro. **¶** Indubie resurrexerunt omnes credimus. Unde et apud daniellem (ut augustinus non placet) multi pro omnes accipitur. quem modum frequenter in sacris testatur codicibus observari. Impios autem in iudicio non resurgere propheta testatur: quia in iudicio discussionis conscientiae non resurgunt. quod autem iob inquit hominem non resurgere donec atteratur caelum naturalem excludit resurrectionis ordinem. Sed divinae similes potentiae non imponit. apud quem omnia possibilia sunt. Dequit enim nos christo capiti ashpulari qui resurgens ex mortuis iam non moritur. **¶** Si animae a corporibus exintae divina frustione potiuntur: quid eis ipsis inagi corpora opus est? quod enim corpus corrumpitur animam aggrauat. ac quid est quod ultimo accepturae praemij sunt? **¶** Hoc eis minime crescit in iudicio: quod nunc animarum tantum: postmodum vero etiam corporum beatitudine perfuerunt. ut in ipsa quoque carne gaudeant: in qua dolores nonnumquam dominum cruciatibus de libenter pertulerunt. Pro hac quippe geminata eorum gloria scriptum est: in terra sua duplicia possidebunt. Hinc etiam ante resurrectionis diem de sanctorum animabus scriptum est. Datas sunt illis singulae stolas albae: et dictum est illis ut rogerent

ecce adhuc tempus modicum donec implicatur numeris conseruorum et fratrum corporum. Qui itaque nunc singulas acceperunt: binas in iudicio stolas habituri sunt. quia modo animarum tantum: tunc autem animarum simul et corporum gloria lactabuntur. Tale quippe corpus quia non corrumpitur: sed incorruptibile pseruat: idque spirituale est: animam nentiquam grauat. **¶** Placere sapientia sibi persuadere nulla ratione possunt: mortalium hominum terrea corpora in caelum euehi posse. Unde et in tertio de re. p. a. c. cerone commemoratum legimus. nam cum herulem et romulum ex hoibus deos esse factos asseuerate diceret: horum corpora inquit: non sunt in caelum elata. neque enim natura pateretur ut id quod esset terra: nisi in terra maneret. **¶** Haec est maior sapientium ratio: quorum dominum? nouit cogitationes quoniam vanae sunt. Sed quacso. Si animae tantum modo essent? id est sine ullo corpore spiritus: et caelum habitantes terrenorum animalium insciji essent? non hisque futurum esse diceretur ut terrenis corporibus animandis quodam vinculo mirabili necemur: nonne multo fortius argumentamur id credere resistentes: naturam non pati ut res incorporea ligamento corporeo vinciret? palantes. et tamen plena est terra vegetantibus animis: quibus haec membra terrena miro modo sunt connepta et implicata. Cur ergo eodem volente deo (qui fecit hoc animal) non poterit terrenum corpus in caeleste attolli? profecto sobria ratione consulta mirabilioris esse diuini operis reperitur in corporalibus corporalia quodammodo atterere: quam (licet diuersa quia illa celestia ista terrestria tamen) corpora et corpora copulare. **¶** Platone aristoteleque magistro: elementa suo pondere ita instituta sunt: ut terra hinc sursum perma sit: secunda aqua super terram: Tertius aer super aquam. Quartum (ut plato vult) super aera caelum: vel ut aristoteli placet ignis. Non igitur potest terrenum corpus in caelo esse. Propter enim momentum (ut ordinem suum teneant) singula elementa librantur. **¶** Fer. Vis ecce argumentis omnipotentiae dei humana odia infirmitas: quam possidet vanitas. Quid si facit in aere terrena tot corpora: cum a terra sit aer tertius? nisi forte quod plumas et pennas donauit leuitate animi terrenis cor-

ps. xliij.

p. de caelo
et de gene.

gen. i.

poribus ut portent in aere: immortalibus? factis corporibus? hoc non poterit donare virtute: quia etiam in summo caelo valcant habitare. Animalia quoque terrena (quae volare non possunt) in quibus homines sunt: sicut sub aqua pisces quae sunt aquarum animalia: ita sub terra vivere debuerunt. cur ergo non saltem de secundo id est de aquis: si de elemento tertio terrenum animal capere hanc vitam: quare est periculis ad terram: in secundo elemento vivere si cogat spiritus suffocare: et vivit in tertio. deficit ergo in hoc vane opinanti argumentatio. Si enim humana ars efficit ut ex metallis (quae in aquis posita spiritum submerguntur) quibusdam modis vasa fabricata natare possint: habeantque ad hoc formam ab artifice praestitam: quare hunc contradicere: si qualitate accipiat humanum corpus ab omnipotenti deo: quia ferri in caelum esse possit in caelo. **¶** Est ne apud antiquos rei huius aliquid simile. **¶** Est inquit: nam inter magna deorum suorum miracula varro narrat vestale virginem cum periclitaretur falsa suspitione de stupro: cribrum impleisse aqua de tiberi: et ad suos iudices nulla stillante eius parte portasse. Quis aqua potest supra cribrum tenuit: quis tot canernis patentibus nihil inde in terram cadere permisit: hoc autem alicui demoni vel deo ipsi ascribitur. Si deus: nunquid maior deo qui fecit hunc mundum? Si demon: nunquid potentior angelis qui deo servit: an qui factus est mundus. Si angelus vel demon potuit pondus elementis humidi sic suspendere ut aquarum videatur mutata fuisse natura: ita ne deus omnipotens (qui ipsa creavit) elemento terreno corpori graue pondus auferre non poterit: ut in eodem elemento habitet vivit ceterum corpus? in quo voluerit vivificas spiritus. **¶** Cordi sunt quae dicis: atque alia etiam audire animus est. **¶** Ita est (ut philosophi credunt) elementorum ordo dispositus: ut duobus mediis id est aere et aqua: duo extrema id est ignis et terra iungant: caelique obtineat summum locum ille: haec autem omnia. Secundum haec operatione quae admodum nolunt in summo esse posse quod immundum est: ita neque in imo posset esse quod summum est. Nunc vero non solum in terris verum etiam sub terris ita est: ut cum eructent vertices montium: praeter quod in visibus hominum esse ignem in terra: et cum vasa videmus ex terra: quicquid de lignis et de lapidibus nascitur: quae sunt corpora sine dubitatione terrena. **¶** Ignis ille summus tran-

quillus purus immortuus / sempiternus est: iste autem turbidus / fume? corruptibilis atque corruptor. **¶** Est sit illi iste dissimilis ut terrenis habitationibus aggruat. cur ergo noluit ut crederetur natura corporum terrenorum aliquando incorruptibilis facta caelo futura concubitus: sicut nunc ignis corruptibilis: his convenit terris. nihil itaque asseri potest ex ponderibus elementorum omnium potest deo: quoniam? talia faciat corpora nostra: ut etiam in caelo permixta habitare possint. **¶** Satis mihi ex dictis mortuos (quibus? id est? id est dei voluntate charissimis nobis annumerat? iohannes) resurrecturos persuasum est. eorum spiritus iunctis sibi corporibus? caelum inhabituros. Sed quaelo quid pacto fiet. cadaverum enim aliquid est verum: in pulvere aliud exhalatum in auras aliud bestiae si ne ignis absumpsit. alia naufragio vel quibuscumque aquis ita quidem pereunt: ut corpora carnes in humore putredo dissolvant: vel piscis vorat. quae omnia recolligi in carne et reintegrari posse: impossibile apparet. Si inter haec quaelio illa difficultas proposita. In cuius carne reddenda sit caro: quae corpus? alterius vel gentis humana viscera (fame compellente) nutritur. In carnem quippe convertere facit eius qui talibus vivit alimentis: ea quae magis ostenderat: detrimenta supplere. **¶** Ad suscitanda corpora vitaeque reddenda: potest nimirum omnipotentia creatoris revocare omnia: quae bestia vel ignis absumpsit: vel quicquid ipsum in pulverem cinerem vel collapsum est: vel in humorem solutum vel in auras exhalatum. Absit enim ut finis ullus / secretum naturae ita recipiat aliquid nostris sensibus subtrahitur: ut omnem creatoris aut lateat cognitionem aut fugeat potestatem. Potest igitur omnipotens ex quibuscumque etiam abditissimis locis revocare: quod de viventis fuit integritate corporis. Quis si omnibus permisset modis: nec colla eius materies in vllis naturae latebris remanisset: unde vellet eam repararet omnipotens. Illa vero quaelio (quae difficultas videtur ceteris) solvenda est. Si enim quisquam confectus fame atque compulsius hominum cadaveribus vel caritur (quod malum aliquoties accidisse vetus testatur historia) non quilibet veridica ratione contendet totum digestum esse per imos meatus: nihil inde in eius carne mutatum atque convertum: cum ipsa mactes (quae fuit et non est) satis indicet: quae illis elisis detrun-

iii. re. vi.

matth. 10.

matth. 10.

ta suppleta sunt: quicquid carnis exhaustum fames: utique in auras
exhalatum. unde perculdubio omnipotentem deum reuocare quod
fugit asserimus. Sed detur autem caro illa homini in qua esse caro
humana permittis corpore ab illo altero tamque mutuo sumpta depu-
tanda est. Quae sicut aëre alienum: ei reddenda est unde sumpta
est. sua vero illi quae fames exinanierat: ab eo qui potest etiam ex-
halata reuocare reddet. Veritatis enim uoce certiores effecti quod
resurgentibus capillus de capite non peribit: omnes partes (quae
cuiusque integrant corpus) resurrectiones credimus. ¶
Si capillus de resurgentis capite non peribit: reddet quicquid to-
dentibus decidit. Quod si creditur non est: quod non exhorrebit illa de-
formitate? Quod de uinguis? uidet necessario sequens: ut re-
deat tam multum quod corporis curatura defecit. de macie quae uel
pinguedine similiter occurrat. Quod autem de quibusdam a foedita-
tibus et uitiis sine occidant sine nascantur. Quod de monstris
partibus? Si enim haec resurgere debent: ubi erit decus: quod certe
maius (quam in ista corruptione esse potuit) in illa iam immorta-
litate esse debet. Si autem non redibunt: ergo peribit: quomodo
ergo capillus capitis uestri non peribit: non de longitudine: sed
de numero capillorum dictum multo aptius intelligi potest. Sicque
relegi placet: ut neque capillus neque uinguis pereant. Quod ue-
ro de pinguedine et macie et quibusdam deformitatibus indi-
citur: sic intelligi debet. Quia quae factura erat deformitatem: massae
ipsae accessurae esse: non locis in quibus membrorum forma turperet:
ueluti si de limbo uas fieret: quod rursus in eundem limbum redac-
tum totum de toto iterum fieret: non esset necesse ut illa pars limi:
quae in ansam fuerat ad ansam redeat: aut quae fundum fecerat: ip-
se fundus faciat fundum: dum tamen totum reuertat in totum
id est totus ille limbus in totum uas nulla sui perdita parte. poterit au-
tem quales deformitates humanorum corporum non modo uisitas: ue-
runt etiam raras atque monstruosas (quae huiusmodi miserae uitae conue-
niunt abhorrent autem ab illa sua foelicitate letorum) sic auferre: aut
perdere: ut quaecumque earum facit indecora extremata substantiae
corporalis: nulla eius diminutione tollatur. Si enim statim po-
tenti aeterni: hoc quod deformem fecerat: conflare et pulcherrimam

reddere: ita ut nihil inde substantiae sed sola deformitas percat:
ac si quid in illa denique figura priore indecenti stabat nec parilita-
ti partium pergruebat: de toto unde fecerat amputare atque sepa-
rare: sed ita conspargere uniuersa atque miscere: ut nec foeditatem
faciat nec muniat quantitate: quid de omnipotente artifice sen-
tiendum est? Constituitur ergo: et quicquid de corporibus uiuis uel
post mortem de cadaveribus perijt et simul cum eo quod in sepul-
chris remanet in spiritualis corporis nouitate ex animalis cor-
poris uetustate mutatum: resurget in corruptione atque in u-
mortalitate uelutatum. ¶. Erit ne resurgentis corpus si
rituale id est in spiritu mutatum atque conuersum? Sicut enim ui-
detur docere apostolus inquit. Seminat corpus animale: si
erget spirituale. ¶. Non ideo resurgentis corpus spirituale
dicitur: quia sic in spiritum uertendum atque mutandum. sed quoniam
do carnales appellat apostolus qui etiam spiritum habent sicut
tamen subditi carni: sic spirituale resurgentis dicitur corpus quod et
caro sit: est tamen spiritui subdita. ¶. Erit omnium resu-
gentium spirituale corpus? ¶. Beatorum tantum. Nam
damnati corpus habebunt sicut in uita: ita et post resurrectionem
potere pressum spirituique reluctans. Quae sit autem spiritua-
lis corporis gratia: quae nondum uenit in experimentum: uere-
or ne temerarium sit: omne quod de illa perfertur. Ut autem com-
munis sanctorum habet professorum auctoritas: et animae glo-
rificatae largitione aliquot ei unito corpori praeueniunt dotes.
¶. Quae? ¶. Claritas agilitas subtilitas et impassi-
bilitas. ¶. Magna haec sunt. si huiusmodi quae sunt in actatis
erit cor nostrum iohannes: cum enim a nobis (tamque nostri corpo-
ris pars) sectus diuisusque est: annum agebat unde viginti: insu-
per et menses tres cum paucis aliquot diebus. ¶. In ca-
resurget aetate in qua Christus resurrexit caput nostrum et pri-
micias dormientium. Ita enim docet apostolus inquit. et docere
occurramus omnes in mensuram aetatis plenitudinis dei Christi.
¶. Si Christus primicias dormientium est: quo uerum ei itaque mat-
thaeus ceterique narrant in passione inquit iuxta Christi monimen-
ta aperta sunt et multa sanctorum corpora: quae dormierant: sur-
reperunt. Si in passione Christi aliorum: irreperunt corpora:

i. cor. xv.

i. cor. 3.

eph. iij.

mat. xxv.

mat. xxvj.

i. cor. xv.

io. xi.

ephe. iij.

dcii.

mat. xxij.

christū in resurrectione praeuenerūt triduo. ¶ Hāc (quae appareret) strari et atē: aliter hieronymus? aliter augustinus? tolere nititur. Hieronymus? nāq; eos (q̄ in christi passione surrexisse narrant) tāq; nō itēz monturos ad uitā redisse inq̄t. Quos tamē surrexisse opinat non qua passus ē q̄ hora surrexit xps. Unde qd matthaeus inq̄t: monumenta aperta sunt & multa corpora sanctorū quae dormierant surrexerūt: per anticipationem dictū esse putat. ut monumenta illo terrae motu aperta intelligant: cū christus in cruce penderet: surrexisse autē inq̄t corpora nō tunc: sed cū prior ille surrexit. Augustino dō alia mēs est. Iustorū enim corpora (patiēte dño) surrexisse credit: sic tamen q̄ iterū mortis sunt additi. fuitq; iuxta hūc sensum imperfecta cor. resurrectio. Dormientū autē p̄miciat vocatur christus: qm̄ p̄fecte resurgentiū sicut causa: ita fuit & tempore p̄ior. Per hunc quippe modū surrexisse credendū est lazarū: ut tamen postea morte obiret. ¶ Sed heus cuius staturae resurgēt in nouissimo iohannes noster? ¶ Ut sancti tractatores affirmant: eius (cuius in termino augmenti fuisset sitamē natura nō errasset) resurrecturus est. ¶ Resurgēt nam? ¶ Diuinae reparanti potentiae: tam facilis est in p̄milio ne defectionis suppletio: quā fuit in p̄mo hominū corporis delinatio formatio. ¶ Sed qm̄ apostolus inquit nos dñes occursuros christo in virū perfectū: foeminae resurgēt in p̄prio sexū: an virili donabūtur? ¶ Vtrūq; sexum resurrectū esse non dubito. ¶ Erig in nudis confusio corporibus. ¶ Non libido ibi erit quae confusiois est causa. nam p̄ius q̄ peccassent: nudi erant et non confundebantur vir & foemina corporibus enim illis vitia detrahentur: natura seruabitur. nō est autē vitium sexus foemineus: s; natura quae tunc quidē a concubitu et a partu erit immixta. erunt tamen membra foeminea non accommodata vsui veteri: sed decori nouo. quo non alliciatur aspicientis concupiscentia (quae nulla erit) s; dei laudetur sapientia atq; clementia. qui et quod non erat fecit. & liberauit a corruptione quod fecit. qui ergo vtrūq; sexum instituit: vtrūq; restituit. unde & ipse iesus interrogatus a sādūceis (qui negabāt resurrectionem) cuius septem fratrum erig

vxor: quam singuli habuerunt: dum quisq; eorum vellent defuncti semen sicut lex praeceperat excitare: erratis inquit nescientes scripturas neq; virtutē dei. Et cum aptus esset locus ut diceret: de qua me interrogatis vir erit ipsa nō mulier. non hoc dixit. sed inquit in resurrectione neq; nubent neq; nubentur: sed erunt sicut angeli dei in caelo. nuptias ergo domini? futuras negauit in resurrectione. non foeminas. ¶ Quid ergo apostolus sibi vult cum ait donec occurramus omnes in virū perfectum. ¶ Vtrum ab animi virtute: non a sexu resurgētem apostolus vocat. Marces quippe et foeminae: non mobili fragiliq; (quali hic mēte vivere) sed p̄stantes robustiq; effecti resurgent. & sicut bonorū voluntas immortalī deo tenaciter inhererebit: ita malorū erit peruiat atq; obstinata volitio. Eruntq; sicut sanctorū corpora p̄pter redundantem animi gloriam perpetua: sic malorū incorruptibilia: critq; in vtrūq; et corporis & animi immobilitas. ¶ q̄ beatorū corpora (quae bonorū fuerunt operum sive causae sive instrumenta) ipso dono glorie incorrupta permaneant: satis mihi persuasum est. damnatorū vero (quae aeternus ille ignis exuret) quinos tro (quem videmus et experimur igne) fortior horribilioq; est: quo pacto cum exurūtur minime absumantur: non video. ¶ Omnipotentis nimirum nutu (cui omnia possibilia sūt) hoc fieri tradunt. ¶ Misericordiarū refugium est: ad omnipotētiā dei referre: quae fiunt. Aliquo igitur exemplo humana corpora in aeternorū igniū durare tormentis (si occurrerit) persuade. ¶ Animalia quippe corruptibilia aliqua sunt: quae tamen medijs in ignibus viuunt. nonnullum etiam verum genus est: quod in calidarum aquarū staturigine reperitur: quarum feruorem nemo impune contractat: illos autem non solum manere: sed sine ulla laesione ibi esse tradūt. ¶ Haec exempla non satis quadant: nāq; & animalia haec non semper viuunt. et in illis feruoribus sine doloribus viuūt. suae quippe naturae convenientibus vegetantur: illis nō erudiantur elementis. ¶ Incredibilius est vegetari: quam talibus cruciari rebus. mirabile est in ignibus dolere tamē vivere. sed mirabilius: in ignib; viuere nec dolere. Si autem hoc

butero. xxv.

ephe. iij.

matth. xx.

ps. xxiij.
matt. xxv.

Epila si
cia dā
ad op cor
pa i n igne
pp tno cē
nei tū ab
su ni
de salamā
dra
ficias mō
tes

de carne paa
uoniz
li. xxi. c. iij.
de palca

creditur: cur non illud? **P.** Nullum est corpus qd
dolere possit: nec mori possit. **F.** Ferdinandus. Un-
de hoc scimus: quod experti non sumus: nequaquam esse pos-
se arbitramur. Cuius rationis est dolorem facere mortis argu-
mentum: cum vitae sit potius inditium: dolor enim nisi in re-
uiuente esse non potest. necesse est ergo ut uiuat dolens. nō est
necesse ut occidat dolor. **P.** Plabela. Qualiquid in ignib?
perpetuo uiuat sine dolens sine non dolens: capi humana mē-
te non ualet. **F.** Multa nimirum fides catholica
probat: quae humana cogitatio (quoniam uana est) impndet
ter quandoq; respuit. uoce autem ueritatis: edi qui a suis stris
sunt: in ignem mittuntur aeternum cum diabolo & angelis ei?
sine fine puniendi. quod uiuunt: catholicam mentem ad perpe-
tuam atq; interminabilem damnationem corporum duratiorē
(si uis fideliter non dissentit) efficaciter conuincit. **P.**
Et si fidelibus sacra praestet historia conuincens argumentū:
non cessat humana infirmitas ex his quae nouit ad ea quae cre-
dit: quae creper persuadens exemplum. **F.** Non de-
sunt ueritatis fidem naturae exempla. quae (et si non probent qd
creditur) ostendunt tamen non esse impossibile quod ab eccle-
sia praedicatur. **P.** Plabela. Ex his aliqua (si maiore nō
cogeris) in medium profer. **F.** Ferdinandus. Salaman-
dia (ut hi qui naturas animalium curiosus indagauit scri-
bunt) in ignibus uiuit. **P.** Plabela. Et tamē quādoq;
moriatur. **F.** Non ignis consumptione: sed mor-
talis vitae cōditione. Sed ecce notissimi siciliae nostrae montes
(qui tāta tps diuturnitate atq; uetustate usq; nunc flammis
aestuant atq; integri perseverant) testes sunt: non omne quod
ardet absumi. habebunt enim damnatorum corpora qualita-
tem suam ab illo inditam: qui tam miras & varias tot rebus in-
didit (quas uidemus) naturas: ut eas (quia multae sunt) non
mitemur. quis enim nisi deus: dedit carni pauonis mortui:
ne putresceret: unde et reconditam post annumq; seruatae:
imputridam se repperisse augustinus testatur. quis palcae de-
dit uel tam frigidam uim: ut obrutas nives seruet: uel tam fer-

uidam: ut poma immatura maturet: de ipso igne mirabile dic-
tu est. cum ipse sit lucidus & colore pulcherrimus: omnia quae
ambit & lambit: decolorat: atq; ex puma fulgida: carbonem ter-
rimum reddit. neq; id regulariter diffinitū est. nam lapides
igne candente percocti: et ipsi sunt candidi. et quamuis ille ma-
gis atq; magis rubeat: illi albo equidem colore nitescunt. Quid
de carbonibus. nonne satis superq; miranda est tanta infirmi-
tas: ut leui ictu leuissimog; frangantur: pressu attamen conte-
rantur facilimo: et tanta utiq; firmitas: ut humore corumpā-
tur nullo: nulla deniq; uincantur actate: usq; adeo ut eos sub-
sternere soleant: qui limites figunt ad conuincendum litigato-
rem: quisquis post quantalibet tempora extiterit firmog; limi-
tem haud esse contenderit. quid de calce (quam uinam uocant)
referam: quae aqua accenditur: oleo uero (quod ignis nutri-
mentum esse solet) extinguitur: quid q; adamas nec igne neq;
ferro neq; alia ui uilla: praeter hircinum sanguinem uinci dici-
citur: quid de magnetis admiranda uirtute: qua ferrum ad se
citissime trahit: hominum ratio non solet a phisicis nostris reddi:
quae tamen ipsis sensibus res ipsa manifestat. fatendumq; est
igitur non ideo aliquid non futurum esse: quia ratio reddi non
potest: quandoquidem sunt ista de quibus similiter nō potest.
possem uero alia commemorare: non solum quae mandata sūt
litteris: sed in locis quibusq; manentia. quo si re quisquam uo-
luerit: utrum uera sint explorabit. **P.** Plabela.

Ex eis saltem pauca in medium affer. **F.** Ferdinandus
Agrigentinum siciliae salern: perhibet cum fuerit ad motus ig-
ni uelut i aqua fluctere: cū uero ipsi aquae adiungitur: uelut in
igne crepitare. Apud garamantas quendam fontem tam fri-
gidum diebus ut non bibatur: tam feruidum noctibus ut

Quāuis spaciū datur
tū null? defectus habet.

de igne

de carbonib?

de calce ui-
na.
de adamā
te.
de magnē
te.

de sale agri-
gentino.
de fonte a-
pud garama-
ntas.

de sodomo
rū pomis.
d pprite la
pide.
de eqs cap
padociae.
d arborib?
filonis

quō dāna/
touz aīae
ab inferoz
ignepatiāe
lucc. xvi.

non tangatur. In epīro alium fontem in quo faces (ut in cae-
teris) extinguuntur accensae: non ut in caeteris accenduntur
extinctae. Signum cuiusdam ficiis aegyptiac in aquis mergi: &
cum in imo aliquando fuerit: inde ad aquae superficiem rur-
sus emergere: quando madefactum debuit humoris ponde-
re praegravari. In sodomorum plaga poma gigni asserunt:
quae ad maturitatis faciem perveniunt. sed ore morfu ve ten-
tata: in fumum ac favillam (corio fatiscere) vaneant. Pyrite
lapidem perficium tenentis manum adurere si vehementius
premat. ppter quod ab igne uomen accepit. In cappadocia
vento conperere quas tradunt: earumq; foetus non amplius
trienno vivere. Shilon indiae insula caeteris praeferi dicit:
quod omnis arbor quae in ea gignitur: nunq; foliorum tegmi-
ne nudatur. Horum aliorumq; multorum (quae enarrare lo-
gum esset) ratio a phisicis non traditur: quae tamen non scrip-
torum libri: sed manentium locorū condicio vera esse testatur.
Quid ergo mirum: si damnatorum caro ardeat neq; absumat-
ur: doleat neq; moriatur: sed dē singulis rationem nos nō
posse confitemur. eo qd istis de miris operibus: infirma morta-
lium ratio uatio vincitur. Firam tamen rationem habemus
nihil eorum esse impossibile: quae cumq; voluerit deus. eiq;
nos credere praedicenti: quem neq; impotentem neq; metien-
tem esse: certo scimus. **P.** Satis mihi persuasum
tenesco: fieri posse ut damnatorum caro ardeat: neq; absumat.
Sed quae lo quo id modo fieri valet: ut animae necdū corpo-
bus reuincat: ipsiq; maligni spūs: ab igne valeant pati corpo-
reo: neq; criminatur ad fert: ut corporalia in spiritū agant.
Ifer. Animas in inferis ab igne pati: dices ille (qui vi-
uens purpura & bysso induebatur splendideq; epulabatur) cū
abrahāe (in sinu patris communoranti) cum macrobe loqueretur:
ostendit iniquiens. crucior in hac flamma. Per quem autem id
fiat modum: mortalium (nisi cui a deo datus est) scire existimo
neminem. **P.** Est ne huius rei probabilis aliquis
modus: qui sanctis placeat? **Ifer.** Animas eo pati
ab igne quidam coniectura colligit: qm velut carcere clausae:
reuerentes atq; inuitae detinentur. Si viventis (inquit grego-

rius) hominis incorporeus spūs tenet in corpore: cur nō p mor-
tem (cū incorporeus sit spiritus) etiā corporeo igne teneat? **P.**
In viuentē qlibet: idcirco incorporeus spūs in corpore: quia vi-
uificat corpus. **Ifer.** Si incorporeus spūs in hoc teneri potest:
qū vi uificat: quare nō poenaliter ibi teneat: ubi mortificatur: te-
neri autē pignem spiritū dicimus: ut in tormēto ignis sit vidē-
do atq; sentiendo. quis autē sentiendi ignē sit modus: humana
nescit plene fragilitas capere. **P.** Exeunt animae inferna-
lia illa claustra viuos alicubi cōuenturac? **Ifer.** Incredible
non est damnatorū aīas (eo a quo sunt cōditae dispensante) qui
q; habet clauem abyssi inferni qūq; egredi penetralia. **P.**
Sed quae exeunt animae: cū extra inferoz carcere sunt: punitū-
tur ne: an inducias habent. **Ifer.** Quocūq; se cōferant: pec-
nā secum portant: a qua liberari nequaquam possunt. **P.** Re-
mo inferoz incendia euadere potest: si semel his addit? est?
Ifer. Nemo ac de pol. **P.** Quid gaudiunt q gregorius pro
traiano orationē fundens: audiuit vocem diuinū: sibi allata?
Vocem tuā audiui: & veniā traiano do: cui rei (ut damascenus
inquit) oriens & occidens testes sunt. quem tamē in inferis fuisse
se (qm multoz martyru amarā institueret necem) pstat: ut ibi
dicit. **Ifer.** Traianū quidā autumāt nō fuisse finaliter in fe-
ris deputatū: sed cū esset in pta demerita deputand? ad vitam
fuisse reuocatū: & ibi grām affectū: p quā facta ē peccatorū re-
missio: & a poena liberatio. Quod & de cōpluribus idolatris fu-
isse factū: asserunt. Alijs vero placet traianū nō simpliciter a
poena absolutū: sed ad vltimū vsq; diē pmissionē eius fuisse
suspensam. Si quis tamē cōtentionib? inferniens: ab inferis e-
tiā (ubi cruciabat cū alijs) dicat illū exceptū: nō ptradimus. Al-
lia em sunt quae lege cōmuni sunt: Alia quae singulariter in p-
uilegiū rōcedunt. Sicut & alij sunt humanaz limites rex: Alia
diuinaz signa virtutū: ut aurelius inqt augustin? **P.** Nil
sōs faciamus dānatos ad nēm redeam? iōanē. Post rū dico im-
mo mē. p cū in imo verius oraniū. superiorū ac equaliū: et
inferiorū. Cū vltimā nos ipse praestante eo qui vitae auctor
est: reuocetione fuerimus in actū: allōquet ne nos? **Ifer.** Nō
aufertur a beatis signac vltis. erit em in eo: ore vox laudis

li. iij. dia-
logor.

utrum aīae
quae i infer-
no sūt: qūq;
inde creat
apoc. ix

de traiano
i qdā fmo-
ue.

in li. de cu-
ra p mor-
genda.

2. re. s. tho.
i. lapi. xvi.
ut: bti alia
quae alios.

si habuit
huiusmodi
appetitum

Ince ultio

Senectutis
comoda

et cetera

et gratiarum actio. quare tunc beati sibi mutuo colloq. nō possunt:
non vides. **¶** Er it etiam aliarum virtutum membrorum ut alijs
vltus. **¶** Operationes quae ad primam naturae perfectionē
causandam vel conservandā ordinantur in resurrectione minue
erunt. Unde et in beatis cibi et venercorum vltus: somnusq. crūt
penitus interdicta. **¶** Quid ergo est quod post beatā re
surrectionem cū charis discipulis manducasse dicitur christus:
qui resurgentiū pmtis exemplarq. fuit. **¶** Illa christi co
nectio non necessitatis fuit (neq. enim abis eget natura resur
gens) sed potestatis. Ideo enim comedit resurgens: ut se verā
naturam resumpisse ostenderet quā ante passionē habuerat.
¶ Et si mortaliū neminem ipam euadere posse mortē sci
erim: filium tamen nostrum (unicū oculor. nostrorū deus) ad
vberem usq. senectam vivere ardentissime voluissim. **¶**
Non est a me haec eadem (quae tenet te) cogitatio aliena. Sed
crede mihi magna sūt senectutis incommoda. **¶** Quae?
¶ Et quae ego in memetipso experior iam instantis mala
ppet. caput senectutis ostendit a fletu: breui. quae salomō
sermone teruit: explicare cordi est. **¶** Explica. **¶** Fer.
Senectutis (inquit sapiens) tempus: tempus afflictionis est. et
anni qui nō placent. tenebescunt sol et lumen et stelle et luna. et
reuerūt nubes post pluviam. commouent custodes domus:
et mutant vires fortissimū. ociose sunt molentes in minuto nume
ro: et tenebescunt videntes per foramina. claudūt ostia in pla
tea in humilitate vocis: et consurgūt ad vocem volucris. obsur
descunt omnes filiae carminis: excelsa q. timent et formidant in
via. floret amigdalu. impinguat locusta: et dissipat cappar. is.
rumpitur funiculus argenteus: et cōterit hydra sup. fontē. con
fringitur rota sup. cisternam. Et concludit reuertitur puluis
in terram suam unde erat. **¶** Nil mihi fateor de senectutis
incommodis intellexisse per ea quae sapientis dicta recitasti
parabolicis enim (ut vides) vtiē translationibus: quae menti
latis peruiā non sunt. Ea ergo (si placet) expone. **¶** Te.
pns inquit senectutis tempus afflictionis est. multa etenim se
nem circūveniunt incommoda. et anni qui non placent. plura
enim est displicentis senectus. in senio autē tenebescere dicitur

tur sol et lumen et stellae et luna: qm intellectus et ratio / magi
natio exterior etq. sensus (quasi stellae p corp. respectu) in ppr
is operationibus debilitatur: corpore (quod eisdem ministrat)
defecto. quādo nubes post pluviam: id est mors post senectutē
venit. in senio vero sensus ipsi hebetant: quos domus id est cor
poris custodes appellat. cetera q. et tibiae praefragilitate muta
bunt. quae hic a sustentadi virtute: viros appellat fortissimos.
Solares quoq. dentes (quorū iam magna excidit pars) ociose
runt. neq. em quibusdam cadentibus: qui residui sunt eiusde
rōsortes laboris: mandere valent. Oculi vero (qui p foramina
capitis dispositi vident) tenebescunt. est em non ut in iuuentu
te acuta certaq. visio: sed pigra et incerta. Vox autē senum adeo
gracilis et vilis est: ut labia (quae ostia ori sunt) clausa dicat sa
loni in humilitate vocis. Et qm senes leui sonui sūt: ad p
mam galli vocem excitant. quorū quidam etiam surgunt: ut ve
ficam euacuent. Mures vero (quae qm carminibus delectari
suerunt filias appellat carminis) obsurdescunt. Sunt praef
terra senes timidi et omnia sibi impendere putant. quare excelsa
timent et formidant in via. tūc vero caput (quod amigdalu
vocat) floret: id est canum redditur. canities enim flos est: cu
ius fructus est mors. tunc vero locusta id est vter impinguat.
qm senilis calor praefragilitate: hu morem ventris consumere
nō valet. eodem vero immunito calore: generatina deficit ut.
quam capparim appellauit: eo q. cappar. is herba sit calida reni
bus valens. rumpitur vero tunc funiculus argenteus id est ae
monia qua in viuente corpore cōligatur elementa. conteritur
hydra super fontē m: quoniam vesica (quae vniac hydra est)
ab epate quasi a fonte liquorem trahens: ad hui. ministerij ex
ercitium: in utilis redditur. et confringitur rota super cisternā
quoniam meatus impurae grossaeq. super fluitatis (quae a ven
tre quasi a cisterna egreditur) in senio dissipatur. **¶**
Magna pfecto sunt senis detrimenta: quae sapientis ore recitasti.
¶ Cain eo qui de senectute inscribit libello panti
cibus arpinas narravit cicerō. **¶** Cuius (si placet) verba in
medium affer. **¶** Quattuor (inquit) reperio causas cui

et cetera

Senectutis
comoda et
cetera

al'arō p'so-
latoria

p. ad timo.
iij.
ro. ciiij.
iob. i.

iob. 2.

senectus misera videat. unam q̄ auocet ā rebus gerendis. alte-
ram q̄ corpus faciat infirmius. terciā q̄ p̄uinet omnib' seruo-
luptatibus. quartā q̄ haud p̄cul absit ā morte. ¶ p. Nō mo-
do (ut videt) charis optāda senectus est: sed fugienda poti'. op-
taudag mors est: quae se florentibus inserit aui. meū ā me fili-
um substituit deus. ¶ f. Iuuentia nobis irrogata nō est. suū
enim abstulit: potius quā nostrū. parnam enim corporis massā
accepit ā nobis: ab illo vero debitū augmētū (q̄ qd̄ his maius
est) animū sortitus est. q̄ nos dedimus: eo donāte dedimus.
omnis enī creatura dei est: siue mortuus siue viuimus: domi-
ni sumus. nihil abstulit tui (inquit hieronymus) q̄ dignat' est
recipere. p̄p̄m. cuius rei p̄sideratio sic fortem reddidit iob: ut
sc̄ptē filijs tribusq̄ filiabus simul percipitis: omnibusq̄ am-
is fortunis ea simul nuntiantibus seruis (q̄ de exordio soli eua-
serant) patienter sapienterq̄ respondisse fertur. Dominus do-
dit. dñs abstulit. sicut dñs placuit: ita factū est. sic nomē domini
benedictū. ¶ p. Iob qm̄ p̄pheta fuit: ideo forte mortē filiorū
honorūq̄ amissionē patienter tulit: qm̄ reddendos filios: & du-
plicanda bona praesauit. ¶ f. Nō oīa quae futura sunt pro-
phetis patent. sed quaedā quibusdā qm̄ vult: & quō vult reue-
lat omnipotēs. ¶ p. Si ergo iob tam patienter aduersa tulit:
quō aduentantibus amicis eum p̄solaturis (q̄bus potius pati-
entiae exemplum praestaturus erat) quasi in desperationis ū-
ba prorumpens: sic male dixisse scribit: pereat dies in qua nāt'
sum: & nox in qua dictū est conceptus est homo. dies illa vertat'
in tenebras. nō requirat eum desuper. nec illustret lumine. ob-
scuret eum tenebrae: & umbra mortis. occupet eum caligo: & in-
uoluatur amaritudine. noctem illam tenebrosus turbo posside-
at. nō computelet in diebus aui neq̄ numeretur in mensibus. sic
nox illa solitaria neq̄ laude digna. maledicant ei: q̄ maledicunt
dici. obtenebrent stellae caligine eius. expectet lucem: & nō vide-
at: neq̄ ortum surgentis aurorae. quia nō peluit ostia ventris
qui portauit me. nec abstulit mala ab oculis meis. quare nō in-
uidua mortuus sum: egressus ex utero non statim perii: & cō-
tera quae euare longum esset. impatientissimi vident hōis
verba. cur ergo patientē vocant: quem sic amare loquētem se-

gunt? ¶ f. Patientē fuisse iob ambigū nō est. Quē libe-
ris fortunis salutēq̄ amissis ita cōmendat veritas. In om-
nibus inquit his nō peccauit iob labijs suis. Et ad eius amicos
ait. Iratus est furor meus in vos qm̄ nō estis locuti corā me rec-
tum: sicut seruus meus iob. Qd̄ vero natali suo et conceptionis
nocti maledixisse scribit: varie catholici tractatores excusāt. atq̄
exponūt. ¶ p. Etā hāc narra varietatē ¶ f. Dm̄ in mo-
ralibus gregorius (ut ab impatientia sanctū excuset iob) p me-
taphoram locutū fuisse tradit. aquas dñs maledicente iob passi-
onem sensitiuae partis (quae miseriā exhorrescebat) insinuas-
se inquit: quā tamē eius ratio deliberataq̄ voluntas (quae diu-
inae p̄formis erat) acceptasse credi. Per quē modū & caput uol-
trū chrisi? (p̄ omib' suis animā ponere volens) ut se verū homi-
nē esse ostenderet: imminente passiois gladio orabat. Pater si
possibile est: transcat a me calix iste. tristis ē cū aīa mea vsq̄ ad
mortē. Vel (ut eide placet aquinati) cōceptionis nox: dieq̄ nata-
lis: nō p̄pter se: sed propt' originale culpā caeteraq̄ poenaltita-
tes (q̄s inter nascendū p̄traxit) ab iob maledictione notatur.
¶ p. Si q̄ peccato innumis euasit iob: qd̄ est qd̄ respondens
dñs ait: inspicit locut' sum: idcirco ipse me reprehendo: & ago
poenitentia in fauilla & cinere. Frustra enī p̄mittit poenitentia:
cuius nulla praesuit culpa. ¶ f. Scribem rei si pensam' mi-
anime: q̄s fuerit iob reat' facile diiudicabim'. Prius enī fili-
orū & honorū aliorū amissio iob: cū nocti dieq̄ maledixisset: qd̄ ex
impatientia nō peccasset: veritatis excusae testimoniū. post ve-
ro nō breui disputatione ipm̄ inter amicosq̄ suborta (ip̄s q̄p-
pe p̄pter peccata eius fuisse punitū asseuerantib') ip̄e in culpa-
tū se ostendens: p̄p̄ā narravit iustificationē. Qd̄ qm̄ sine aliq̄
elationis motu q̄uis leui (etia: in viris iustis) vix sit: idcirco q̄
ab elatione penit' nō caueat: sed ultraq̄ sanctū decet virū ver-
bis extulerit: ostendit cū poenitentia dicit' ait: cū ad dñm loque-
retur. qui leniter locutus sum respondere qd̄ possum. Nam
meā ponā sup os meū. & infra inspicit locut' sum. & quae ul-
tra modū excedūt sciētia meam. idcirco ip̄e me reprehendo. et
ago poenitentia in fauilla & cinere. ¶ p. Nō patientē modo
sed poenitentia humiliatū (ut videt) censuimus fuisse iob: q̄ le-

iob. 2.

iob. xli.

mat. xxi.

iob. xli.

iob. xxxij.
iob. xli.

alia rō pfo.
esa. lxxvi.

ihō d bono
mor.
ro. viij.
q rō sola.
io. ii.
ccēss. z.

fl. dvi. lxx.

v. rō sola.
i. re. i.
ro. z.

sapi. iij.

mat. xvi.
puer. ij.
sexta rō cō
solatoria
ccc. xlvij

nis tantū elationis rene: se grauit̃r deliquisse fatef. Sed quise
quid acciderit iob: filium nostrū amissum desco. **¶** Qui
perfecte (inquit augustinus) diligit deum: non p̃tristat de morte
cuiusquam. **¶** P̃m̃q̃d obliuisci potest mulier infantē vte
ri sui: aut de eius nō dolere interitu. **¶** Quid absurdius
(inquit ber.) quā q̃d quod scis omnibus esse p̃scrip̃tū: qua
situm deploret: p̃prio enim filio nō peperat. Si igit̃ nō perp̃
cit figulo: parcat figmento. **¶** **¶** Dolco. **¶** Cū lazari
mortuum agnouisset chris̃t̃s (quē nihil latet) gauisus est. cū ve
ro ad vitā renouare voluit: fleuisse dicit̃. ad miseras em̃ hui⁹ re
uocabat vitae: quae laborib⁹ ⁊ aerumnis plena est. unde ⁊ ap̃d
quosdam (ut noster scribit mela) cum nascunt̃ infantes: fictu p̃
sequit̃ eos cognatio: quos ad tumulū cū risu deducunt. Gaude
dum itaq; censent sup̃remus in fimeribus tunc maxime: cum ex
op̃eribus quae fecit: ad superos rapidē functum credunt. Unde
⁊ aurelius augustin⁹ in mortis laudē exclamans ait. o mors de
siderabilis. o mors omniū p̃scentium malorū finis. o mors la
borum clausura ⁊ quietis initium. Quis posset cogitare tuarū
utilitates beatitudinū. **¶** Amissum filiū dolco. **¶**
Etiam animē dōne tibi ego melior sum: quam decem filij. om̃
nipotens atq; om̃isciens deus (qui vocat ea quae non sunt tā
q̃ ea quae sunt) ea placet: ratioe p̃accoquam alicuius mortē
statuit: ne si p̃longetur vita: vel quae non erat in se: vel augeat
culpa. unde ⁊ de hūmature obuiuit sapiens inquit. Captus est
ne malicia immutaret intellectū eius: ⁊ ne fictio deciperet aia
illius. fasciatio enim nugacitatis obscurat bona. **¶** Tris
tis est anima mea vsq; ad mortem. **¶** Sp̃s tristis defic
cat ossa. tibi q; irremediabile affert detrimentū: filio vero n̄o:
tristitia n̄ra q̃d p̃stat: si pelle tristitia ā carne tua inquit sapi
ens: neq; em̃ erit reuersio illius ⁊ te pessimabit. **¶** Ut q̃d
nobis n̄at: est: si tā cito ā nobis auferēdus erat: nōne melius la
tiusq; fuisset: cū nobis nō reddi. **¶** De stingentib⁹ q̃d meli
us est: semp deus facit. accepisse filiū diuinae bonitatis fuit: q̃
ciā dāte eius agnossem⁹ postēritatē. sublatū ā nobis ēē: diuinae
misericordiae est: ut ipsi⁹ mors nostrae memoriā faciat. q̃d em̃
illū fuit heri: cras nobis erit. summa (inquit plato) sapientia est:

meditatio mortis. Unde ⁊ sapiens. qm̃ in morte cūctorū finis ad
monet hominū ⁊ viuens cogitat q̃d futurū est: melius (inquit) est i
re ad domū lucis: q̃ ad domū cōmū. Valet q̃ppe mortis reco
datio ad plura. P̃mo quidē ad mūdiciōem p̃tū. Facile (inquit
hieronym⁹) ad rursū cōtēnt oia: quis semp cogitat se cēte mō
riturū. Unde ⁊ de basilio aiunt: q̃ cū in diebus p̃cellionis p̃ot
ficali insula ornatus incederet: ne aliquis elatiōis tu mori re p̃e
rer: familiariū quendā edocuit q̃ ei diceret: pater inibi p̃fici sepul
chy tuū: quia nescis qm̃ morturus es. Contemnit p̃aeter ea di
uitias facile: quē cura sollicitat mortis. Dives cū domū uerit (inquit
iob) nihil secū affert. Nihil tam ā peccatis retrahit: q̃ nouissima
cogitare. Vñ ⁊ in ecclesiastico italegit̃. In om̃ib⁹ op̃erib⁹ tuis
memorare nouissima tua: ⁊ in aeternū nō peccabis. Audi s̃ em̃
peccator: quantū se glorificauit ⁊ in delicijs fuit: tātur: q̃ co. mē
tum date ⁊ luctū: ā p̃tō quod cogitauerat cauet **¶** Vñ uēs
filius nō mō nobis dulcis: sed ad gubernationis om̃is: utilis ⁊ co
mes: idēq; ⁊ aia salutis futur⁹ erat. **¶** Multi cū ā pa
rentib⁹ diligunt (q̃ ex honori statuq; asserre maxime cupiunt)
cor animas in p̃ditionē baratri inferunt. Saepē em̃ offendit de⁹
ne offenda filij. Et saepē p̃tēnt: dū filio honores diuiciacq; pa
rant. **¶** Casum n̄m desco. **¶** P̃si adūstas obue
nisset: patientia quae in te ē: mūne nota facta esset. Est autē patien
tia admirāda dignitas: q̃ etiā mors ip̃a aequūm fert. mā suet
cit enim p̃ patientiā hō sub dro. quae hominē regit scito bonae
uolūtatis. ip̃am linguā retrahit ā p̃tumelia ⁊ murmuratione.
man⁹ ā uolētia et p̃uisione. oculos ā toruis aspectib⁹. pedes ā
gressib⁹ iniquis. Vñ ⁊ q̃a totū hominē armat: idē ab ip̃a ueritate
in ci⁹ cōmendationē dictū est: in patientia uia possidebitis aias
ūras. Melior em̃ ē patiens uiro forti. minorq; victoria ē expug
nare uibes: quā scip̃ uincere. Expugnauim⁹ uibes ā tpe q̃ reg
na moderari coepim⁹: nō paucas arces etia; munitissimas solo
aequim⁹. Fidelis iūdelisq; populos n̄rae s̃egim⁹ ditioni. Ex
pugnem⁹ nosmetip̃os. caclare illū unitati: q̃ uōmō cōuictis nō
mouebat: ⁊ inimicis facile ueniā dabat: s̃ ⁊ ip̃m p̃fodientib⁹: di
ciē lauri: ad hoc p̃cepisse. Vexillū p̃ncipis n̄rae q̃ oportet. q̃ uōmō
dō obis ⁊ uerib⁹: s̃ in p̃pria crudelit̃ illata morte (tāq; om̃is ad
occisionē ductus coram tondente se obruit scens) summa nobis

ccēss. li.
ad quae ual
let memo
ria mortis
iob. xlvij.
ea. vj.
apo. xlvij.
vñ. rō. pfo.
vñ. rō. pfo.
lu. xl.
puer. xvi.
esa. lxxij.

patientiae exemplar fuit. Unde paulus patientiae acmulus non
iactanter de se ait. Ego stigmata domini iesu in corpore meo porto.
Habet enim patientia opus perfectum. quae nobis necessaria est: ut
voluntatem dei facientes: promissionem affluenter reportem. Nisi
enim copiamur: coregnare possumus? Numine. Hoc est enim quod
saluatoris edocemur voce dicentis. Si quis vult post me venire:
tollat crucem suam et sequatur me. Quid est enim crucem suam quae
tollere: nisi praesentis saeculi mala morbos invidia stulticia
fortunam: et propinquorum amissionem non aegre ferre: bona siquidem
terrena omnia contempserit homo christi: ut contemnenda mon-
straret. omnia terrena mala sustinuit: quae sustinenda persuasit.
ut neque in illis quaerere foelicitas: neque in illis timere infelicita-
tas. **P.** Tantum casum patienter ferre: leue non est. **R.** So-
let in angustia constitutus non mediocriter solatio: si christi passionem ad-
mentem reuocet. Ut enim dicitur in ieremiam? Sicut in christi passio ad me-
moriam reuocet: nihil adeo dux est: quod non aequo toleret animo. Vnde
et ad hebraeos apostolus inquit. Accogitate cum qui tale sustinuit adu-
sus semetipsum pro dictione: ut non fatigemini animis vestris defi-
cientes. Est enim christi? velut acutus serpens in quem a serpente
vulnerati aspicientes sanabantur. Hic est sanguis vineae et morie
elephantibus ostensus: ut acius ad bellum accenderent. Quid est
quod amarum aquis de mandato domini immixtum lignum potabiles
iplas reddidit: nisi quod pressuris in deserto saeculi huius occurrerent
tibus: si quod lignum crucis id est christi passionem immiserit: ipsam ad
memoriam reuocans: potabiles atque portabiles eas reddet. **P.**
Quis procul falso dictis voluptate afficiat: plurima: idcirco quae
tibi in mente veniunt maioris remedia in mediis affer. **R.**
Omnia quae nos et vehementer contristant et indices prope modum
inquietant: patienter si ferantur: conuulsis proculpulis conducent la-
tissimam. Nos vero si dixerimus: quia peccatum non habemus: veri-
tas in nobis non est: et ipsi nos seducimus. Quis enim dicere pote-
rit mundus sum aut sine peccato natus: unius etiam dici in saeculum?
P. Nihil mihi conscia sum perpetrasse delicti: et tamen apud om-
nipotentem lachrymae diluerint. **R.** Studiosus potest esse in
omnibus: nemo: sed habet aliquam mala vacatam laudabili vitae in-
torum: si ipsam deus sine misericordia discutiat. Si iniquitates in

ca. ix.

nu. ii.
i. ma. vi.
exo. xv.

pro sola
toria
i. io. i.
f. media tri
sticiae.

de pe. di. 3.
s. qd ergo.

quis propheta obseruaueris domine: domine quis sustinebit? **P.**
Dic obsecro in quibus apud omnipotentem reipoterem? iudica-
ri. **R.** Non est peccatorum commissio certa diffinita lege: sed tot esse
peccata possunt: quod sunt cuiusque actus qui perperam sunt. quod ve-
ro male fit: infinitas habet mali causas. fit enim bonum uno modo:
malum vero multiphariam. Unde quod peccatores ipsos plaerumque pec-
cata latent: per haec quaerens dicit. Delicta quis intelligit ab oculis
meis munda me domine. quod si tibi innocens videris: vide et
his futura sis. atque ex his an innocens fuerit vita praeterita: ca-
pere poteris. **P.** Id quae libentissime accipiam. **R.** Ti-
bi dictum: mihi in unum puto. abs te incipiat consideratio tua.
non solum autem sed in te firmetur. Ea quae sunt in te. quae circa te.
quae sub te et supra te sunt: vigilanter attende. **P.** Quo quae
in me sunt modo vigilanter attendam? **R.** Haec tui consi-
deratio in tria quaedam diuiditur. Si consideres quid sis. quae sis.
quid sis. **P.** Id planius edisserere. **R.** Considera quod
sis: quod regina sis: et quid moribus sis. Considerando quod homo sis:
occurrit quia animal rationale et mortale: et ex hac consideratione:
tibi fructus occurrerit. ut mortale quod in te est: rationale humillet
et rursum rationale: mortale confortet. A facie considerationis tuae
occurrat tibi homo nudus pauper et miser. dolens quod homo sit. et
rubescens quod nudus. plorans quod natus sit. homo enim (inquit iob) na-
tus de muliere: et ideo cum reatu. breui viuens tempore: et ideo cum
metu. replet multis miseriis: et ideo cum metu. salubris copula ut
cogitans te reginam: attendas pariter et vilissimum cinerem esse.
P. Satis quid sum video. quae sum audire gestio. **R.**
De hispaniae et sicaniae reginam considera. et vide quid ista non
dient. si sit gradus summus: et animus infimus. Sedes prima:
et vita ima. Sermo multus: et fructus nullus. Vultus grauis:
actis levis. ingens auctoritas: et mutas stabilitas. Quid si sum-
ma regina sis: nunquid quia summa regina: ideo summa: infu-
mus est: qui se summum putat. Quid summum: nisi cui addi non po-
test? Grauius errat qui se summum putat. Considerare oportet
te esse formam infitiae/pietatis exemplar: fidei fauicem: his-
panorum ducem: ancillam christi: aduocatam cleri ecclesiarum pa-
tronam: pastorem plebium: magistrum insipientium: refugium

ps. cxix.

ethicor.

ps. xvij.

utili conside-
ratio

c. xij.

Quae sit.

Alius ait

oppressor matrem pauperum miserorum spem tutricem pupil-
lorum iudicem viduarum oculum cecorum linguam mutorum
baculum senum vetricem scelerum malorum metum bonorum
gloriam virgam potentium malleum tyrannorum matrem militum
legum moderatricem hispaniarum lumen dei vicariam pui-
de si consideras: quae es cogita. **¶** Fatcor me nullum tam ple-
ne considerasse. nunc vero (ut video) magistratibus summis an-
nexae/punctaeque sunt summae curae. Sed quaeso qualis sum: quomodo
modo considerabo. **¶** Haece quippe consideratio tenet te
in te. non infra deici. non supra attolli. non evadere in longius.
non extendi in latius. tene medium: si non vis perdere modum.

¶ Planius quod dicis fieri vellem. **¶** Locus me-
dius tutus est. longitudo namque nimia exterminium habere solet.
Dilatatio scilicet ruinam. altitudo ruinam. profundum absorptione. nunc
vero longum dico. cum homo longiorem sibi permittit vitam: quod
non facit prudens. latius: cum in superfluas animus extenditur cu-
ras. altum: cum de se plus praesumat: quod non facit iustus. pro-
fundum: cum plus debito se deiecit. cui fortitudo resistit. Sane in
considerando qualis sis: etiam qualis fueris: ad memoriam re-
uoca conferendo posteriora prioribus. Profeceris ne in virtute
et suauitate morum: an forte (quod absit) defeceris. patetior sis
an impatentior. solito iracundior: mansuetiorne. insolentior an
austerior. exorabilior an difficilior: pusillior animo an magnani-
mior. seuerior magis an minus. timorator an confidentior plura
oportet. quam latus tibi patet campus in hoc genere considera-
di. in tribulationibus quoque qualem te inuenieris: nolo dissimul-
les. Si constantem in tuis et dolentem in alienis: gaude. si certi cor-
dis hoc. **¶** Quae in me sunt: futurae sunt: audiui libes.
Quae infra me sunt: quo pacto considerabo? **¶** Quae sub
te sunt: regna/provinciae et populi sunt. qui te sibi principem pos-
tulerunt non tibi. Si enim ideo princeps es: ut a subditis perfectum
quacraes: superior illis quomodo es: neque enim quisque superior
est his: a quibus beneficia vendicat. Parui deiectionis est animus:
de subditis non perfectum quaerere subditorum: sed quacsum
proprium. In summo praesertim principe: nihil turpius auari-
cia. A quo vicio satis innumus est opinio tua. an et opus: tu vide

quae sunt sub
te

ris: considera quia administrationem secularis dignitatis ac-
cepisti: quae ad ecclesiarum protectionem constituta. perculsibus
esse debet. An quotiens ab episcopis et viris ecclesiasticis conui-
ta es: eorum quaerimonias attentius audisti. Et secundum quod
res expetit: absque negligentia examinaisti: diligenti atque corre-
ctis studio. vel potius eos audire renuisti: qui pro causa ecclesi-
ae pro innocentia sui pro iuris defensione ad te quandoque dic-
turi accesserunt. Si omnibus iudicium et iusticiam exhibuisti. Si
liberasti de manu calumniantium: vi oppressos. si peregrinis/
pupillis et viduis (qui a potentibus facilius opprimuntur) au-
xilium praebueris. Si subditorum quereclas libens audisti. vel
potius diu audiri expectantes: argento vacui (nulla suorum
habita diffinitione) ad propria rediere. Non enim tantum noce-
re: sed et ius non reddere: in principe pergrauis est criminis. Qui
enim recte regni utitur potestate: formam iusticiae magis fa-
ctis quam verbis instituit. Non enim delectat iniquitas. Non in-
flamat cupiditas. Dedit enim deus principibus praesulatum:
pro regimine populorum. et illis eos praeesse voluit: cum qui-
bus una est eis nascendi moriendique condicio. Prodesse ergo do-
bi: populis principatus: non nocere. neque dominando premere
sed condescendo consulere. Ut vere sit virile: hoc potestatis insig-
ne. Et dono dei pro tuitione membrorum christi utantur. Me-
bra quippe christi fideles sunt populi: quos deus (a potestate quae
accipiunt) optime regunt: bonam utique vicissitudinem deo lar-
gitori rependunt. Bonus rex facilius ad iusticiam a delicto re-
greditur: quam de iusticia ad delictum transferat. ut noueris hic
esse casus: illic propositum. Cuius in proposito firmiter esse debet: neu-
tius a veritate decedere. Quod si casu turbare contigerit: mox re-
surgere. Considerare te deest: subacti vectigalia populi: ad com-
munem fore utilitatem redigenda: non ad fastum. et aulicorum ra-
bidam stimulantem. Vestis (etiam unica) paupere subducitur
subdito: unde soluat vectigal non habenti. et duplicibus vestibus: et qui-
dem preciosis regis exactor. Todi etiam inopi tollit: et molles ei
habundant culitras: qui tollit Matrem populi te acceperunt:
esto illis mater non nouerca filii tibi sunt: non pueri. Nihil cred-
no quod circa nos sunt: quae nostra sunt quaerunt. Quaerunt e-

Quac sunt
circa se
ad tio. 3.

nam quae sua sunt: non quae rei. p. nostris q. ei? moderamur
habenas. **P.** Matrem populi me esse intelligo. q. si qua
dors nouera videor: non mea sed delinquentium culpa est. **P.** cum
crudelis est: qui crudeles iugulat. Sed crudelis ideo vocat: q. a
crudelis patientibus esse videtur. nam latro patibulo suspensus:
crudelem arbitratu indicem. **F.** Necesse est ut delinquen-
tibus: princeps iustus crudelis videatur. Aegris enim oculis: odio-
sa est lux. Sed quaclo quae circa te sunt animaduerte. **P.**
Ea narra. **F.** Non est supernaqua consideratio: qua do-
mum tuam disponere intendas. Paulus ei dicit. Si quis domum
suae praesentem nescit: quomodo ecclesiam dei diligentiam habebit. Non tu
monco te summis praepedita: interdere infimis: et minimis im-
pendere: quod maximis debet. Sed tui loco aliquem constitue: qui tuo-
noie haec puerus sit. Vacui prolixus a solitudine reum muno-
rum et vilium oportet esse animi: adeo magnis adeoque multis re-
bus intentum. Oportet esse liberum: quem nulla sibi vendicat viole-
ta occupatio. Debet esse ingenuus: quem nulla trahat indigna
affectio. Expedit esse rectum: quem nulla seorsum aueriat sinistra
intentio. opus est esse cautum: quem nulla subeat futura suspitio.
Conuenit esse vigilem: quam nulla a se se abducatur peregrina et cu-
riola cogitatio. agnit esse firmum: quem nulla concutiat repenti-
na turbatio. opeperae precium est esse inuictum: quem nulla sati-
get assidua tribulatio. Oportet esse amplum: quem nulla coarce-
at rei temporalis angustia. Vis te non dubites et bonis priuanda et
et ferienda ammalis: si animi diuidens et publicis et priuatis pa-
riter impartiri volueris. Imprimis domum tuam decet sanctitudo
modestia honestas: quorum disciplina custos. domestici sacerdo-
tes sunt omnibus honestiores. In vultu in habitu in incessu co-
rum. nil residere impudici vel indecens patiaris. Consiliarii tui
viri cordati prudentesque diligant. timentes deum et detestantes a-
uaria. praetorio praefectus quaerendus: qui tua causa mini-
mis de rebus pvideat. Semoti penitus a rerum cura minorat
que vilium oportet esse animi: tam magnis tam multisque rebus
intentum. Quarendus talis: qui sit fidelis et prudens. Fidelis
ut non fraudet: prudens ut non fraudetur. Clandesinas et susur-
ratas dilaciones non aduersus aliquem recipis: sed magis detrac-

tiones censuras. et hanc tibi vellem generalem constituisse regulam.
ut omnem qui palam verecundum dicere quod in aure locutus est: suspectus
iudices. haec quae nos sequitur caterua praedam sequitur non ho-
mines. omnesque aut ambitioni aut auaritia indulgent. Hi sunt
quos neminem amantes: amat nemo. Et cum timere volunt ab om-
nibus: omnes timeant necesse est. Hi sunt qui subesse non sustinent:
praesentem non norunt. Superioribus inobedientes: inferioribus im-
portabiles. Hi inuerecundi ad petendum: ad negandum frontuosi.
Importuni ut accipiant: ingrati ubi acceperunt. Docuerunt lin-
guam suam blanda loqui: cum operentur exigua. Targissimi pmissio-
res: et parissimi exhibitores. Blandissimi adulescentes: et mordaci-
ssimi detractores. Simplicissimi dissimulatores: et malignissi-
mi proditores. **P.** Omnia quae dicis vera sunt. sed quid agas
Omnes principum curiae hoc morbo laborant. **F.** Fateor
quidem. sed si tolli omnino non potest: leuiter saltem diligentia tu-
a hic morbus. **P.** Quicorda hominum finit: mideri illis so-
lus potest. **F.** Quae tua sunt exequere et sat fecisti. **P.**
Et quis mortalium est: qui tot labentium rerum causas mideri pos-
sit? **F.** Pastorem atque speculatorem populi sui constituit te pas-
tor omnium. Si veniente gladio annunciaueris populo tuo. audi-
ens quisque non obseruauerit: sanguis ipse super caput eius erit.
Porro tu animam liberaisti. Si vero locuta non fueris ut se custo-
diat impius a via sua: ipse impius in iniquitate sua morietur: lau-
guine autem eius de manu tua requireret. **P.** Et quid
durus est sermo. **F.** Durior qui sequitur. Ezechiel ita
loquitur. De pastoribus israel qui pascebant semetipsos. lac comede-
batis et lanis operiebamini. quod crassum erat occidebatis. gre-
gem autem meum non pascebatis. quod infirmum fuit: non consolidastis.
quod aegrotum non sanastis. quod contractum est non alligastis.
quod abiectum est: non reduxistis. quod perierat non quaesistis.
Sed cum austeritate imperabatis et cum potentia. Ecce ego ipse
super pastores. requiram gregem meum de manibus eorum et cessare
faciam ut ultra non pascant gregem meum. nec pascant amplius
pastores semetipsos. **P.** Nonne qui nihil ignorat:
omnium nostrum ad omnium pastum: non ad nostrum emolumentum
fuisse propensum. **F.** Pastores nos sum? quis

ps. 37.

ps. 37.

io. vi.
etc. xxviii.

in. c. nouit
de mbi.

robientes greges: nobiscum canes sunt: qui lupos arceant. Et si
nos: quidem synaerus: sic animus: si cum lupis conveniant
canes: internas greges (etiam nobis nolentibus) patietur insidi-
as. **¶** Id nobis non imputabit deus. **¶** Punita
domesticaq; negotia: vni committenda sunt. Itaq; unus om-
nibus facienda iniungat: & vni omnes respondeant. Tu illi ha-
beas fidem: vacans tibi: & rei. p. Si vero fidelis: & non prudens:
vel prudens: & non fidelis inueniatur: fidelis potius domum co-
mitte. Quod si nec fidelis occurrerit: minus fidem potius sus-
tinere consulo: quam te punitarum reru labyrintho inme-
gere. Memento saluatorem indam economu habuisse. Nec ta-
men oportet: ut vitia domus tuae: ultima scias. Alius quidem a-
lia dispulet. De disciplina tu pvide. Illud nemini credas. Si
solentior coram te vel sermo insonuerit: vel habu? apparuerit:
manus tua super huiusmodi. Tu vltisere iniuriam tua. Im-
punitas ausum parit: ausus excessum. Quae supra te sunt: con-
siderare conuenit. **¶** Quae supra me sunt: fateor: sapi?
considerauerim: superius atq; considerem. Toties enim peregre-
natur consideratio mea: quotiens illis abs rebus ad ista de-
ctor inferiora: & visibilia: nisi in his ita verferet: ut ad illa referat.
Quoties fecerit: us peregrinari: sed repatriare est. Duru e-
tamen animum regio sublatum fastigio: omnium adorado cre-
nicibus: publicis implicato curis: se (his ptemptis) ad sublimia
collere. **¶** David etiam inter regias delicias positus: ad
suprema tenatus: ad te inquit: leuauit oculos meos: qui habitas
in caelis. Sicut oculi ancillae in manibus dominae suae: ita o-
culi nostri ad dominu deum nostrum. huc nos (a quo regni habe-
ras accepim?) rationem sumus reddituri. **¶** Vana mor-
talium cos foelices vocat opinio: quos regnare contigit. Ego ve-
ro praeter bene gubernandi meritum: quid in regno appeti debe-
at: non video. Bene cum dionysius regia: teneat ciuitatem ma-
nibus dirisse fertur: o munus & locale: quod casu repertum: si
quis quae in te latent periculosa nosset: transiens contemneret.
¶ Videtur tibi tantarum consideratio rerum: sine culpa a-
nimu linquere potuisse? **¶** Minime. **¶** Cosue-
uit igitur lustrare tribulatio: qd prosperitas sordidum reddidit. p.

io. 13.

ra quae su-
pra se sunt.

ps. 121.

e. in nebula.

per erat dauid: cu de solatio prospiciens: homicidii simul & ad-
ulterium infontimiliti inferre decreuit: sed in tribulatione psti-
tutus inquit: miserere mei deus secundu magnam misericordiam
tuam. Et etiam & salomonem (quos prospera aberrare fecerat)
ad veritatis viam reducere aduersa. Mundus em dum tot a-
maritudinibus cruciat: dum tot calamitatibus ingeminat: qd
aliud nisi ut non amec clamat? Diuinae inquit sapientiae ne in-
dolis subtilitas: sicut interius ut testis scrutatur conscientias.
ita exterius ut index interrogat poenas. ut verum sit testimoniu
prophetae quia ipse est testis et index. ordinata est miseria dei
quae prius hic homine p flagella a peccatis emendat: & postea ab
aeterno supplicio liberat. Electus enim doloribus vitae huius
atteritur: ut perfectae vitae futura bona lucratur. Iuste tem-
poralia flagella ad aeterna proficiunt gaudia. Idemq; & iustus in
poenis gaudere debet: & impius in prosperitatibus timere. na
& bonos hic per afflictionem indicat: & illic remunerat per mise-
rationem. Et malos hic remunerat per temporalem clamen-
tiam: & illic punit per aeternam iusticiam. in hac enim vita de-
us parcat impijs: & tamen non parcat electis. In illa vero vita: no
parcat impijs: & tamen parcat electis. Periculosa est malorum
securitas in hac vita: & bonorum dolor tranquillius. Nam in-
quis post mortem ducitur cruciandus: iustus vero dormit?
laborem securus. Non tantum de corporalibus passionibus: s;
etiam de spiritalibus oportet intelligi: ut quanto quisq; aut in
corpore aut in mente flagella sustinet: tanto se in fine remune-
rari speret. Saep occulto dei iudicio extra flagelli correptione
nem sunt reprobi in hoc mundo: dumq; multa damnabilia co-
misisse videntur: despecti tamen a deo: nullo emendationis ver-
bere feriuntur. Plus corripitur flagello: qui a deo diligitur: di-
cente propheta tantummodo vos cognoui ex omnibus natio-
nibus terrae: idcirco insitabo super vos omnes iniquitates ve-
stras. Quem enim diligit dominus corripit: flagellat autem om-
nem filium quem recipit. Valde necessarium est iustum hac qui-
dem in vita: & vitijs tentari: & paucillum verberari flagello: ut
dum vitijs interdum pullatur: de virtutibus nullatenus sup-
bus enadat. Qui vero aut animi aut carnis dolore atteritur:

2. re. 11.

ps. 121.

li. 2. de sum-
mo bo. 11.

Amos 3.
p. 1. apo-
ca. 3. hebrae
17.

exo. 12.

ca. 2.

ca. 111.
in li. 2. pui.

in li. 2. pui.
alia rō pfo.

so. rō pfo
coria

Amundiamore retrahatur. Durius circa suos electos in hac
vita deus agit: ut dum fortioribus flagelli stimulis feruntur: nul-
la oblectamenta praesentis vitae delectentur: sed caeleste patriam
(ubi certa requies expectat) indefinenter expectant. Haec isido-
rus. **¶** Equidē bene **¶** **¶** Huius figurā in lege habe-
mus. Quid enim est qd aegyptiis israel emigrare opulit ut deo sa-
crificaret: qui tamē laboribus eū verarant: nisi qd catholici aīn
cū mundus hic laboribz premit: eum a se exire facit: fugientēqz
quasi inuitū ad deū ire cogit: mala em quae nos hic premunt: ad
deum ire cōpellunt. ut gregorius inquit. Unde et ad animā sae-
cularia diligenter: per oleam dñs ait. Sepiam viā tuam spūis
et sepiam eam in acerie. et semitas suas nō inueniet. segnet ama-
tores suos: et nō apprehendet eos. Quia et eos: et nō inueniet.
et dicit vadā et reuertat ad vīnum meū pīorem: quia bene mi-
hi erat tunc: melius qz nunc. Visunt qui (iuxta lucam) sunt in
vīs et sepiabus: et compelluntur intrare: ut impleat numerus dis-
cumbentū. Habet em deus (ut seneca inquit) erga electos pa-
trem amantem: nō maternū. Matres em in sinu filios fouent: et e-
os demulcendo: per inertiā languescere faciūt. Patres vero la-
boribus filios excolunt: ut eruditiores euadant. **¶** Infan-
sta nobis accidit fors. **¶** **¶** Nihil (inquit seneca) in foelic? co-
cui nihil aduersū accidit. Sed sicut sub vno igne aurū rutilat et
palca sumat: et sub eodem tribulo stipulae comminuntur: seu-
imenta purgantur: nec deo cum oleo amurca confunditur: qd
eodem praeli pondere exprimitur: ita vna eademqz vis irruēs:
bonos pbat ac purificat: malos damnat. vastat et exterminat.
vnde in eadem afflictione mali detestantur deum atqz blasphe-
mant: boni autem precantur et laudant. tantum interest non
qualia: sed quales quisqz patiat: nam pari motu exagitatum
et exhalat horribiliter cocui: et suauiter fragrat vnguentum.
nobis igitur fragrandi occasio data est: dum filij obitum pati-
enter ferre curamus. **¶** **¶** Aduersa nobis fors se obtulit.
¶ **¶** Non tribus vallis semper adiungunt. et prosperitate comi-
tetur aduersitas necesse est. Generosa plaerūqz ples in cūditā
tem genitorū pmitit. si nō speratā post induit mestitiā. qd a
gas nihil solidum. nihil firmū: humana cōditio. **¶** **¶**

bulatio tenet me. **¶** **¶** Si angustias acquiesceramus aīo: o-
rit afflictionis tempus breue: retributionis aeternū praemium.
Omnis caro foenu ppheta clamat et omnis gloria ei? flos agri.
Quia igit? caro cito deficit: et carnis cito deficit tribulatio. vñ
apostol? ad corinthios ait. id qd in praesenti est momentaneū et
lene tribulationis nrae: supra modū in sublimitate opafu iūo-
bis aeternae gloriac pōdus. bona pmutatio dexterae et celsi vt
de breui et transitorio periculo: ad aeternā perueniat palmā. vñ
et cōsolatorie apls dicit qd deus semp facit cū tentatione puen-
tum. **¶** **¶** In tanta calamitate nisi manus domini iuuerit:
qz subsistet? **¶** **¶** Per elaiam dñs ait. Cū transieris p aqz:
tertiū ero. et flumina nō operient te. Et cū ambulaueris in igne:
non cōbureris. tres pueri in fornace missi: quia in dominū spe-
rauerunt: temporaliter ad modicū calefacti: salui roiqz caelest-
ti perfusi: pūm? euasere. qd est em qd chylus sup vndas siccis a-
bulauit pedibz: nisi quia nobis exemplū reliquit: vt sup huius
saeculi pcellas variosqz euent? tanqz sup fluctuantes vndas:
afflictionis pedes debemus inmadidos pseruare: sicisqz vesti-
gīs ad diuinorū ptemplationē currere? **¶** **¶** Quid igit in
tāto rerū discrimine acturi sumus? **¶** **¶** Cū quid acturi si-
mus ignoram? hoc solū rēdiū habem? vt oculos nostros ad
deum ppiatore dirigamus **¶** **¶** Si nostros in montes le-
uauerimus oculos: inde auxilium est nobis futurū. Auxiliū nūqz
a dño q fecit caelū et terrā. Sed tribulatio et angustia inueniēt
nre **¶** **¶** Per multas tribulationes: oportet nos regna cae-
lorū intrare. vnde (vt gregorius ait) Si illic dulcia petimus: ne-
cesse est vt hic prius amara tolleremus. Quid mirū: si flagellat
custodiens parvū? dñs: qz gā deus quaerit haeredes. vnde
et in ecclesiastico vsqz in tempus sustinebit patiens: et postea red-
ditio incūditatis. vnde et q peccatū nō fecit: neqz in eius ore do-
lus inuentus est: cū discipulis in emans cunctibz loqur: oportet
bat inquit chylū pati: et ita intrare in gloriā suam. Si dñs nisi
passus nō regnat: serui si cōregnare volum? cōpatiamur ne-
cesse est. **¶** **¶** A domino correpti sum? **¶** **¶** Beatus in-
quit iob qui corripitur a dño. **¶** **¶** Tentati sumus. **¶** **¶** Beatus vir qui suffert tentationē. **¶** **¶** Nihil vndiqz sunt

alia ratio.

esl. xl. ia. i.
pc. i.
et cor. iij.

i. co. io.

ca. xliij.
alia rō pfo.
dani. x.

mar. iij.

et para. io.
ps. 110.

ps. c. xviij.
act. xij.

eccl. i.
et pc. i.

lu. xi.

ca. v.

ia. i.
da. ij.

xi. 10. sola.
sapi. xvij.
hebr. iij.

ro. viij.
fructus set
tribulatione
pueritres

ccij. xvij.

job. i.

geli. vi.

1. cor. 12.

matth. xi.

angustiae. ¶ **A**nimaduerte pmi oia etiā quantalacūq;
sunt: deum uolte. cuius sapiētia attingit ā sine vltq; ad finem for-
titer. Et cuius oculis omnia nuda & apta sunt. Quinimmo vo-
cat ea quae non sunt: tanq; ea quae sunt. Nonne ita praeterea:
purorem humanis esse rebus omnib; mortalib; pientissimū
patre ac omnipotentē. Si igit; patre habem? omnia scient: pte
tate praeditum: qd est qd in angustijs haecitenuis: nisi q; ad ve-
ram eruditionē atq; pfectu; amaricātia propināe pocula: ut
animae salutē (quae potior est) aut illaefam seruet: aut amittat;
restaurēt: Deum nāq; diligentib; in bonū cooperant; omnia.
Inter alios vero tres (in istis totidemq; peccatorib;) ex tribulati-
tione pueniunt fructus. ¶ **Q**uishi sunt? ¶ **I**ustorum
fructus: qui sequitur sunt. Experiētia argumentū custodi-
ac scutum praemii gloriā. Primo igit; iustus in aduersis: pp-
as experitur vires. Sunt enim qui secundo vento nauigātes:
omni se vltute praeditos putāt: nullaq; aduersitate frangēdos.
cū vero repentina occurrat pcella: in cōtumeliā verba prum-
puit. Vasa quippe figuli probat fornax: iustos atq; homines in
fortuni; tētamēn. Neq; em̄ gubernandi periciam secūdos ob-
sequensq; ventus: si nimirū hoc manifestat aduersus. obturba-
to mari conuētiē iob: & eius virtus clarius patet. Boni igit; tūc
demū virtutis suas argumentū praestant: cū aerumnis pulsa-
ti: deū laudare haud cessant. ¶ **A**ceptū ē quod audio. ad a-
lium quem praemissisti fructū transi. ¶ **S**ecūdos abs tri-
bulatis deserpitur fructus: cum eo se cautiōres reddunt: quo se
minustutos existimant. Facilitē namq; (etiā iustus homo) ni-
si sub disciplina arceatur: ad min; licita ruit. ad quae nostra na-
tura ab adolescentia prona est. Paulus arcana contemplatus
caeli (quae non licet homini loqui) ne magnitudie extolleret
uelationū: datum sibi queritur stimulū carnis angelum satha-
nae qui eū colaphis cecidit. Salamonis (inquit gregorius) cor:
sapientia funditus deseruit: quoniam eum nulla exterius disci-
plina custodiuit. ¶ **T**ertium expone. ¶ **F**er. Puaci-
pius aerummosorum fructus est gloriā praemium. Venite in-
quit ad me veritas ipsa: omnes qui laboratis et onerati estis: &
ego vos reficiam. Nos volumus gaudere cum sanctis: & mun-

bi tribulationes debemus sustinere cum illis. nō modo autem
in futuro regno: sed et in hoc instabili malefidoq; saeculo in tri-
bulatione grauari: mirabiles sunt affecti consolationes. Ex-
chiel peregrinus in caldea captiuusq; caelos vidit apertos alia
q; non pauca: dei incomprehensibilis penetrauit arcana. Exul
erat ab aegypto moyses: de pharaonis haerde pastor: factus
omnium alienarum: cum de rubo ardentisq; incombusta: quod
ante saecula ignotum erat: ei deus proprium nomen ostendit:
eig; (sicut amicus ad amicum suum solet) locutus est. Despec-
tus erat in oculi fratrum dauid: ipse ad castra euntibus cum
grege dimissus: cū ad tollendam blasphemiam ex israel: omni
ex populo adeo eligitur: percemptoq; goha vir secundum cor do-
mini electus: vniuersi israel princeps constituitur. Inter crepi-
tantium lapidum vehementes ictus: stephanus liquido vidit
caelos apertos: et iesum ā dextris dei stantem. Exanimi ex-
hausitq; latroni cum crucifragio animum exhalaret: vixq; vl-
timus vite spiritus superesset: omnium bonorum largitor: ho-
die inquit mecum eris in paradiso. Quid plura: dolentibus id
q; patienter ferentibus. solet (cui proprium est propiciū deus)
prope esse. ab his vero qui in domo gaudij sunt: longe abesse.
¶ **I**nsabula. Iustorum animos ipsa ex tribulatione valde
proficisse satis arbitror et cerno. Diligentibus siquidem deum
omnia etiam atq; etiam cooperantur in bonum. Sed quomo-
do id peccatoribus proficiat: non satis animaduerto. Teginus
etenim herodem & antiochū: cum aerumnis affici coepissent:
simul animam atq; vitam inferis tradidisse. ¶ **F**erdinā-
dus. Sunt proculdubio quae peccatoribus insiguntur fla-
gella: non absq; eorum immodica utilitate: quamvis non om-
nibus hoc euertit flagello affectis. Nam cor illustrari intello-
tum contingit: permutari voluntatem: concupiscēciam repri-
mi. ¶ **I**d planius edoceri vellem. ¶ **F**er. Omnia deniq; nostrae actionū pnceps est intellectus. Vini
vero & prosperis excurrari: & aduersis illuminari cōtingit. scrip-
tum namq; est. vcratio dat intellectū. ¶ **E**xemplo ostē-
di cupio. ¶ **F**er. Babilonia princeps nabuchodonosor in
supbiam elat; clauabat. Nonne haec ē babilon ciuitas magna:

ca. i.

exo. 4

cro. 33.

1. cc. xvi.

act. vij.

lu. 2.

ro. viij.

act. xij.

ij. macha.

1. p.

ela. xxi

daniel. iij.

quae ego aedificavi in domum regni in robore fortitudinis meae
in gloria decoris mei: postquam vero divina punitione mulctatus
ex his abiectus est: et foenum ut bos comedit: et rores caeli cor
pus eius infectum est: donec capilli eius in similitudinem aquilarum
creverunt: et ungues eius quasi ungues annu: oculos suos leua
uit ad caelum: et sensus suus redditus ei est: altissimo benedixit: et vi
uentem in saecula saeculorum glorificavit. Potestas inquit ei? po
testas sempiterna: et regnum eius in generatione et generatione. Et
omnes habitatores terrae apud eum in nihilum reputati sunt. Super
ta voluntatem suam facit: tam in virtutibus caeli quam in habitato
ribus terrae. Et non est qui obstat manui eius: et dicat ei: quare fe
cisti. **¶** Mirabilis est exsecrati nabuchodonosor illuminatio.
Valde enim distat: haec civitas magna quam ego aedificavi in ro
bore fortitudinis meae: et in gloria decoris mei: et omnes habitato
res terre apud eum in nihilum reputati sunt. Sed quod tribulati fla
gellis voluntatem mutant? **¶** Sunt quidam transcuntium
recti atque labilium amore usque vincti: quoniam nullis queunt suasti
onibus: monitionibusque inde cuncti. agglutinati enim in terram
cor venter. Irascentis autem dei signum est filiaris habentis libe
re agentes: nulla fuerint aduersitate cuncti. Iento namque gra
du (valerius inquit) ad sui vindictam divina praedit ira: tarditasque
cum supplicii gravitate compensat. Quod si peccator ausibus divi
na occurrat punitione: ab iniquitatis tramite ad viam veritatis addu
cit. Unde et per esaiam dominus dicit. Misercamur impio: et non dediscat
facere iustitiam. Non sincere enim peccatoribus? ex sententia agere. si sta
tim ultione adhibere. magni beneficii indicium est. Nihil enim ifoe
licius (inquit augustinus) sollicitate peccantium. quam nutritur impie
tas: et mala voluntas (velut hostis interior) roboratur. **¶** Ex
emplo id fiat notum. **¶** Manasses ezechiae filius malum fe
cit coram domino iuxta abominaciones gentium. instauravit excelsa.
costruxit aras baalim. fecit lucos. Adoravit omne militiam cae
li: et coluit eam. transire fecit filios suos ignem. Observabat
somnia. sectabatur auguria: maleficis artibus inferniis. Habebat
secum magos et incantatores multaque mala operatus est coram domi
no ut irritaret eum. Inducit ergo dominus super eum exsecrati regis affli
ctionem. coeperuntque manassem et vinctum catenis atque compedibus

ps. xliij.

ca. xvi.
machab.

2. para. 33

cum: in quem sit ipsa quandoque ventura. Lacrimas eius abster
ge. contortalem mihi ducillimam austriacae margaritam lucretia
castiorem sappho: plures doctorem pompeia fideliozem mihi
portiacque futuram similem: paterno amore foueto. quem in me ge
rebas: erga eam animum habe. Ego iam delibor: vale et pro me ora.
Haec dicens verba simul cum vita finiens: creatum spiritum suo
reddidit creatori. **¶** Simul mihi gaudium maerorisque mate
ria adest: nam cum me talem tantumque amississe filium considero:
lacrimis tempora madent. Cum vero ad acthera illud delectum
animaduerto: cor ingenti percussioque gaudio: dulces per oculos
lacrimas effundit. Sed nonne rem meo infortunio similem: con
templari possumus? **¶** Plena sunt antiquorum volumina
casibus his. **¶** De pluribus pauca saltem enarrare liceat.
¶ Phaedontem phoebi filium cois insidentem equis: cum nec
vires sibi essent: abesseque peritiam cohibendi lora: excrebratum
frustratumque diuisum: obisse antiquitas asserit. Item praeterea
thracis therei filium: sacrilega matre peremptum: cui ante se ve
lut feram conditum conspexit genitor: quem viventem dilexe
rant: paterna viscera exhoruerunt. **¶** Fabulosa haec sunt
an verita acciderunt. **¶** Antiquorum viri docti omni
que poetas asserunt. **¶** Antiquorum etiam est: mul
ta cantare poetas quae credenda non sunt. **¶** Sunt
quaedam fidei historia conscripta nostro huic similia casui.
¶ Quae? **¶** Si vetera antiquorum monumenta le
gere non piget: nequaquam insolitus casus hic noster indicabitur.
Pulcorumque constantiam imitari licebit. Cum enim horatius
pulvillus tertius romanorum consul templum summi (ut illi
falso opinabantur) iouis dedicasset: sollemnitas iuxta ritum gen
tis unoquoque die exercuisset: propter charissimi filii renuncia
tum obitum: coeptum utique opus nequaquam intermisit. Sed ip
sum neque vultum mutasse certo dicitur: ne potius pater quam
pontifex iure diceretur. **¶** Placida.
Constanti nimirum horatius animo fuit: qui nec amunicato fi
lii extremis die succensus ne turbatus a sacris quae coeperat
abstulit. **¶** Ferdinandus. Paulus emilius scipio.

ex cle. si do
minum de
li. et de. san.

ex. paritū.
q. filios a.
miserunt.

job. i.

his aphyricani patres: cū ē q̄ttuor (quos genuerat) filijs duos do-
mo abdicasset: terti? quatrī duo aūq̄ rome triūphasset mortu?
est. Quartus vero triduo post triūphū debitum nafac p̄sol-
uit. quae postq̄ ita euenere: ingressus paulus in q̄ consistebant
loco: patres p̄scriptos sic affatus est. Saepe patres cum florētē
rem n̄ram. p̄. cōsiderarent: cū bono foeliciq̄ statui veritus su.
Fudi itaq̄ ad summū optimūq̄ iouem lachrimas humilit̄ dep̄-
cans: q̄ si aduersi quippiā: in rem. p̄. d̄h mouebant: id in meam
meorūq̄ perniciem caederet. Res (ut videt) ita euenit. itaq̄ qm̄
vos mihi condoletis: ego vicem vestrā non dolebo. **P.**
Magna pauli in patriā pietas. & in amissis liberis p̄stantia fuit
P. Periclem atheniensem p̄mendat p̄isci. qui cū q̄ttuor (in
terrallo diez duos nō ignobiles) liberos amississ: nec vultu ne
q̄ habitu mutatus: etiā ipso loquendi modo maclitū nō ostē-
dit: hūc regium (q̄ coronat) incedebat. diadema submouit.
P. Admirari non desino qm̄ in viris necdū euangelica tuba
edocis: tanta nobis sint admiranda atq̄ imitandae virtutis
exempla **P.** Anaxagoras ille clazomenius (quē n̄ris p̄ac-
conis effecerunt) cū gnati sumus quidā nō sine cordis annunciar:
amaritudine: annuncianti sic dicē respondisse. Tu nihil nuncias
mihi: qd̄ futurū omni die nō sperauerim. Nam qm̄ filius nat?
est: mortuū iplū fore non dubiū erat. **P.** Sapienter a-
naxagoras p̄nunciant **P.** Si peregrina nō placent exem-
pla: de sacris poterim? p̄necre codicib? qd̄ sufficiat. **P.** Ea
proferant: quorū veritas inconcussa est. **P.** Contēplimur
quae aduersa hūitidi euenierint: cū uno eodemq̄ momento a-
nunciantibus seruis altero boim̄ asinarūq̄ rapinā: alter onū-
um pastozq̄ cōsumptionē: tertio caldeorū vim camelis pueris:
q̄ illatam: quart? sup̄uenit dicens: filijs tuis & filiabus velen-
tibus & bibentibus vinū in domo fratris sui p̄mogeniti: repen-
te ventus vehemens irruit ā regione deserti: & concussit q̄ttuor
angulos domus: quae corruens oppressit liberos tuos & mortui
sunt. Quid hoc spectaculo tristius: ab homib? dira passus: po-
tuit ā deo spectare medelam. qd̄ vero indignatus omnipotens
ignem de caelo immisit: ventosq̄ etiā adruinam domus de in-
terioribus soluit deserti: viro p̄aescrtim innocenti: importabi?

le videbat. sed qd̄ in tanta liberorū bonorumq̄ amissōe vir sim-
plex & rectus dixerit: audiam? Surrexit inquit iob. & sedit ve-
stimenta sua torso capite corruens in terrā adorauit & dixit. Pu-
dus egressus sum de utero matris mae: & nud? reuertar illuc.
Dominus dedit: dominū? abstulit: sicut dñs placuit: ita factū ē:
sit nomē domini benedictū. **P.** Recte q̄ppe patientiae ex-
emplar putat iob: quē tam dira passum: ira nō apprehendit
P. Filius erat dauid maior natu noie amon. Vocauit abla-
lon filios regis ad cōuinū cum tonderent oues ei. Cūq̄ temn-
lentius esset amon: pueri abalon (dñs p̄aicipie) nte gladio peti-
erre virū mortuusq̄ est. P̄one grauis fuit amittere filiū fratri-
cidio: q̄ modo amisit dauid: quam naturali quidem valitudo
ne quo nos n̄m amissim? **P.** Grauis p̄fecto. **P.** Fer-
percerat homicidat filio benign? pater. & cū regni habenas
subreperere moliret: p̄aicipieq̄ cū ioab paterno nimirū duce inis-
set: victusq̄ fugeret: caelarem condensa querens p̄plexa est. ip̄:
q̄ caeli inter terrāq̄ pendente: q̄ seruati n̄lletat pater: tribus
lanceis p̄fodit seruis: eumq̄ palpitante adhuc ducis interfece-
cere armigeri. Quis autē dauid sapientior: q̄ de se sine iactatū
loquit. sup̄ senes intellexi: quis deo familiarior: de quo veritas
ipa inuenisse se dicit virum secundū cōsiliū. p̄pter quam (ut ita
dicā) amicitiam iurauit illi veritatē & nō frustratus est eū ut de
fructu ventris sui poneret sup̄ sedem snā. Et tamē filioz amissi-
one illū repluit omnipotēs. Quāvis vero fuerit vir i p̄moge-
niti ex berlabee nati obitu: patēter ostendit. cū cū parvulus ā
deo percussus esset: deprecatur ē dauid dominū p̄ parvulo. & ieiū-
nauit dauid ieiunio & ingressus scorum iacuit sup̄ terrā. Vene-
runt autē seniores domus eius cogentes eū: ut surgeret de ter-
ra. qui noluit neq̄ comedit cū eis cibū. Accidit autē die septimo
p̄moreret infans. Timuerūtq̄ serui dauid nunciare ei q̄ mor-
tuus esset parvulus. Cum ergo intellexisset dauid q̄ mortuus
esset infantulus: surrexit de terra. & lotus vinctusq̄ est. cūq̄ mu-
tasset vestem: ingressus est domū domini & adorauit. & venit in
domū suam. Pertrinitq̄ ut poneret ei panem & comedit. Qui
(propter dissimulatā filij mortem admirantibus seruis) in hūc
locut? est modum. p̄pter infantem dum adhuc vliet: ieiunia

2. re. 8.

2. re. xvij.

ps. xviij.

1. re. xvi.

2. re. 11.

ut sciret. Dicebam enim. quis scit si forte donet illi: mihi domi-
nus: et vivat infans. nunc vero quia mortuus est: quare scitmo?
numquid potero cum revocare amplius: ego vadam magis ad
eum: ille vero non reuertetur ad me. et consolatus est dauid bar-
sabec uxorem suam. Apud nostros quidam (si alius contempleri
iuvat) maiores vicinorum: duriora nostris evicisse facile intelli-
gemus. **¶** Tibi huiusmodi aures accommodabo. **¶** S.
Sancium clarissimi alphonso huiusmodi sexti filium: cum (pa-
renti obediens) velle ab infidelibus obsequium mauris libe-
rare vult: ab eis de interceptu atque inemptu fuisse: nostra tradit hi-
storia. fernandus alphonso imperatoris primogenitus: dum abeunt
in alemaniam augustum patrem opperitur: ipsius morte prae-
venit duos (ex sancti ludovici francorum regis filia) linguens gna-
tos. alphonsum videlicet atque fernandum. Enriquis primus
iam regni potitus habens: dum pallatiae exoletis colludit
imbricis fragmine ex turri ab eorum uno percussus caput: ani-
mam deo et regnum berenguellae sorori tradidit. Quid postremo
morum: nostra haec quae vidimus saecula: lugubre spectaculum
prae buere nobis. **¶** Enod. **¶** S. Si a nostris initium
sumimus: meminisse oportet caroli fratris: qui cum iam in fori-
bus esset ut tarratoniensi regno valconiacque praesesset: invidae
ipsum rapuerunt parvae. **¶** Non dissimilis fuit alphonso
mihi fratris charissimi obitus. Cum enim multorum magnor-
umque regum procerum iudicio caesar fuisset vocatus: ab immor-
tali deo (cuius cogitationes longe sunt a cogitationibus nostris)
aetheris dignus iudicatus sedibus: dum se regnare sperat in
terris ad regna caelestia (nobis quibus spes omnis in regnatu-
ro principe erat: sicutibus atque dolentibus) revocatur.
¶ S. Valconiac regem phoebum (qui regnare magno fer-
nore caeperat) dum praelia meditatur: mors dira atque impor-
tuna praevenerit. **¶** Adhuc animus haeret. cum alphonso
ioannis lusitaniae regis filij charissimi generi nostri obitum ad-
mentem revoco. unus enim parentibus erat neque secundum ha-
beant: ex eius vita parentum pendebat salus: actate tamen flo-
ridum equum praecipitio rapuit illum sacra mors. quo spectacu-
lo quid tristis parentibus: quid regno miserabilis: quid no-

bis denique eisdem secundis amarius potuit cucurrit parentibus.
¶ S. Carolus (qui francis nunc praesidet eiusque nomi-
nis octavus est) duos ex uxore suscepit liberos in terra gallorum
morem delphinos appellatos: quorum tamen uterque (nullo regni
haerede relicto) ad superos rediit. **¶** Infundus quoque ac-
calamitosus est britanniae casus: cum enim et eduardus quon-
dam albaniae regionis princeps: duos ex propria amataque conto-
rali suscepisset liberos: eosque animam intercalandum richar-
do fratri et intimo et visceraliter commendasset: ut pueris tutor
adultis vero in regni moderatione egregius fautor adesset: ri-
chardus et humanitatis et consanguinitatis immemor: regnan-
dis libidine actus: commisso sibi fraterna fide nepotes: quos
vix iniquis cogitationibus obfatuos credidit: ferro saeni-
ter uocat regio se se diademate insolenter insigniens. quid his-
ta animaduersione satis ostendit: cum adveniente obviam curi-
quo idem angliae regnum quibusdam ex causis petente: an-
glicanus (qui cum richardo populus erat) infandi facinoris in
nepotes commisso memor ipsum neci tradentes (ut mensura quae
mensurus fuerat reverteretur illi) enriquis pari voto regem sibi
constituere. **¶** Et quidem iuste. nam indignum est potiri
regno: quem admiranda inauditaque flagitia. sedibus regis prae-
fecere. **¶** Vides ne clarissima angustia quam variis sit re-
rum casus: et quid durius cum multis quam nobiscum actum est.
¶ S. Video. **¶** S. Romae si contemplari placet quibus a
summo deo donati sumus: multa erunt et magna de quibus non
modo condignas sed nec mediocres gratias agere valebimus.
¶ S. Sunt vere. **¶** S. Pronuntiamus ergo simul in divi-
nae praecordia laudis atque dicamus. Benedictus es domine in
firmamento caeli. **¶** S. Laudabilis gloriosus superalta-
tus in saecula. **¶** Fernandus. Benedictamus patrem et fili-
um. **¶** S. Cuius sancto spiritui. **¶** S. Ipse mortificat et vivi-
ficat. **¶** S. Deducit ad inferos et reducit. **¶** S. Pater no-
ster est. **¶** S. Iacobus. Et nos filij excelsi: quos quoniam diligit:
non parit virgae sed corripit nos in mansuetudine. nobis quo-

matth. vii.

dan. 7.

1. re. 2.
matth. vi
pner. 4.

hier. xvij.
ps. lxx.
iob. i.

q. b. defun-
ctorum iun-
ctio animae.
q. q. i. c. ani-
mae

apoca. xiiij

il. de cura
p. mor. ha.

cū marthe
de. cele. mu.

vñ. c. cc. ie.
li. xxiij. mo.
ra.

filium abstulit: ut nō in homine cōfidentes maledicamur. s. ad
datorum leuamus oculos nōs: unde veniet auxiliū nobis.
¶ **Ps.** Dominus dedit. ¶ **Ps.** Dñs abstulit. ¶ **Ps.** Ut do-
mino placuit: ita factū est. ¶ **Ps.** Sit nomē domini benedictū.
¶ **Ps.** Sed quāso exhibeam? defuncto misericordiā: quā vi-
no exhibere nō possumus. ¶ **Ps.** Quā fieri potest: defunctus
leuari curemus. sed q. bus oro defunctorū iunātur animae?
¶ **Ps.** Si gregorio credim? defunctorum animae q. tuor soluiūtur
modis: aut oblationibus sacerdotū aut p. cib? sanctorum aut cha-
rorem elemosinis aut ieiunio cognatorum. ¶ **Ps.** Per gratiā ē q.
audio. Sed quō haec fiunt: p. sunt de defunctorum animis: audire
cupio. Scriptū est enim: opera illor sequuntur illos: unde q. ali-
cui non profuit opa: quidam cōcludit. ¶ **Ps.** Nō omnes de-
functorū animae suffragiis iuuantur militantis ecclesiae. Sūt q.
dam valde boni: quidā valde mali: quidam mediocriter boni &
mediocriter mali: ut aurelius inq. augustinus. valde boni suf-
fragiis non egent uiuentiū. Valde mali et si egent: nō iunātur.
Mediocriter boni vel mediocriter mali egent uiuentiū suffragi-
is: eisq. iuuantur. ¶ **Ps.** Valde boni qui sunt. ¶ **Ps.** Val-
de boni hi sunt: qui sunt p. fecte beati: quibus omnia ad votum
succeedunt. Vi orōnibus uiuentium nequaquā egent: nam inuiri-
am faciunt martyri: q. orat pro martyre. Idē ē de sanctis alijs cen-
tesimū. Unde suffragia quae fiunt ab ecclesia p. valde bonis: acti-
ones gratiarū sūt. p. p. quod cū in officio beati leonis antiqui
haberent codices: annue nobis dñe ut animae beati leonis haec
p. oblatio: in oratione secreta: in nouis hoc modo codicib? in-
uenitur. Annue nobis dñe ut intercessio beati leonis haec no-
bis proficiat oblatio. Valde mali hi sunt qui maledicti ecclesiae suf-
fragiis non iuuantur: qui videlicet originali aut criminali infe-
cti culpa: aeterna sunt poena plectendi. Pro quibus si orationes
fiant: diuonum sunt qualiāciq. solatia nulla vōro defunctorum
adunata. pro quibus cum certi sumus q. dānati sunt: orare
nullo pacto debem? De eum dionysius dicit: sumus sacerdos
p. iunūdis non orat: quia in hoc a diuino ordine auerteretur.
Gregorius quodā inquit: eadem causa est cur non oratur tūc sed
post diem iudicii p. hominibus aeterno igne dānatis: quae nūc

causa est: ut nō oratur pro diabolo angelisq. eius aeterno suppli-
cio dānatis: quae etiā nūc causa est ut non orant sancti p. ho-
minibus infidelibus impijsq. defunctis. quia de eis utiq. quos
aeterno dānatos supplicio iam nouerunt: ante illū iustū indi-
cis aspectū: orationis suae meritū callari refugiunt. Neq. igit.
de beatis neq. de dānatis sed de mediocriter bonis vel malis
(qui videlicet aliqua cremabilia in purgatorio habēt) illud itel-
ligendū est quod gregorius inquit. Animas defunctorū iunari
aut oblationibus sacerdotū aut orationibus sanctorum aut cha-
rorem elemosinis aut ieiunio cognatorum. De quibus verū ē
q. sancta & salubris cogitatio est pro defunctis exorare ut a pecca-
tis soluantur. Et augustinus inquit. Nō parua est vniuersalis
ecclesiae (quae in hac solitudine claret) auctoritas ut in p. cib
sacerdotis (quae domino deo ad eius ad altare fundunt) locum
suum etiam habeat commendatio mortuor. Quae quidem con-
suetudo ab ip. apostolis inchoauit ut dama. dicit. ¶ **Ps.** S.
heus quāso. Quomodo praemissis quattuor animae defuncto-
rum soluiūtur. Et quidem pmo admiratione dignū est q. cha-
rorem elemosinis cognatorumq. ieiunij defunctorum soluiūtur
animae: quos neq. carnis maceratio: neq. census immunitio s.
tingit. ¶ **Ps.** Sicut in vno corpore multa membra habemus
quorū alterum alterius eget auxilio: ita & nos vnum corpus su-
mus in christo. Membra autem huius corporis fideles sumus.
Sicut ergo in naturali corpore uiuente: membra se mutuo sulci-
unt adiutorio: ita & in corpore hoc per gratiam uiuente & chari-
tatem: vnius fidelis meritum per agentis p. positum: alteri (q.
vinculo charitatis nequitur) poterit applicari. per quem modū
non solum uiuentium sed defunctorum martirum & aliorum
sanctorum merita: tam uiuis quā defunctis fidelibus valent. Un-
de & apostolus alter inquit alterius onera portate. Si em apud
homines: aere alieno grauatus amicus: inueniens qui a se debi-
tum soluat: a foeneratorē liberatur: quanto magis apud eum:
qui vult omnes homines saluari fratreis satisfactio pro fratre
exhibita valere poterit: promior enim est ad absolnendum quā
ad condemnandum: qui venit in hunc mundum ut peccatores
saluos faceret. ¶ **Ps.** Sed nonne orationibus sanctorum et

q. q. i. aiac.

i. macha. ii.

il. de cura
p. mor. age

q. mō ele-
mosine & ie-
iunia cha-
rorem p. sunt
defunctis.
i. cor. xij.
ro. ii. ephē.
iij.

gala. vi.

i. timo. i.

lucc. ix.

l. iij.

ca. v.

ca. v.

q altare sa-
 crificio iu-
 uatur

An animae iuuantur defunctorum. **¶** Quidam non.
¶ Quibusdam enim placet q sancti orationes nostras ne-
 ce sa quae ad nos aguntur cognoscunt: nam ex parte populi
 suae suae queritur dicens. Abraham nesciuit nos & israel igno-
 rauit nos. unde augustinus argumentatur. Si tanti patriarchae
 quid erga populum ab eis percreatum ageretur: ignorauit
 erunt: quomodo mortui uiuorum rebus atq actibus cognoscendis
 adiuuandisq miscentur? **¶** Abraham quippe quo tem-
 pore prophetauit esaias necdum deus dare cernebat: sed inferi
 tenebatur argastulo: quia necdum per christum nostrae fuerat
 exolutum redemptionis precium. nunc uero quandoquidem ip-
 sam dare diuinitatem contemplantur: q videat quae ad ipsu sit
 diuinae: uero simile est. ut enim gregorius dicit. Qui int? om-
 nipotentis dei claritatem vident: nullo modo credendum est: q
 sit foras aliquid quod ignorent. animae enim videndi deum: an-
 gustia sit omnis creatura. quantu habet em de luce creatoris aspe-
 perit: breuifit ei one quod creatu est. quod uero augustinus ait
 defunctorum animas ignorare quae apud uiuos fiunt: de na-
 turali animae cognitione intelligendum est: secundum quam
 uiuentium non cognoscunt precies. Sanctorum ergo orationibus
 defunctorum iuuantur animae. Si em sanctis adhuc uiuentibus res
 nostras nosq comendare solem? unde & paulus ad romanos.
 Obsecro uos inquit fratres per dominu nrm iesu & p charita-
 tem spu sancti: ut adiunctis me in orationib? uelitis p me ad
 dominu: quato magis id osidenter petem? cu eos beatitudinē
 potitos credim? amia q? patientissimu iob id potissimu labora-
 ti amico remedium cotulere. Voca inquit ne si est q respondet
 tibi: & ad aliquem sanctorum conuertere. Ecclesia quoq (cuius
 usus praestantis auctoritatis est) omnes sanctos (& eorum ma-
 xime pmos) supplicare non cessat: cum eos quotidie alta vo-
 ce inuocat dicens. Sancte petre ora pro nobis. **¶** Plabela.
 Assentior dictis. sed noue altaris sacrificio: ipse iuuantur ani-
 mae. **¶** Fernandus. Iuuantur profecto. quod praeter ec-
 clesiae sententiam (quae hoc potissimum purgandis remediū:
 tam uiuorum quam defunctorum adiunxit culpis) multis pote-
 rit roborari exemplis. **¶** De multis saltem aliquot in

medium pferatur. **¶** Fer. Gregorius narrat se (re-
 ferente felicis episcopo) didicisse. q quidā praesbyter venerabi-
 lis uitae in loco in quo aquae calidae vapores nimios faciebant
 quoticus necessitas corporis exigeret: lanare consueuerat. ubi
 dum quodam die fuisset ingressus: inuenit quendam incogni-
 tum uirum ad suum obsequium praeparatum qui sibi de pedi-
 bus calciamenta abstraheret uelimenta sustineret. & exiit a
 caloribus: sabana praerberet: atq omne ministerium cum mag-
 no famulatu perageret. Cumq hoc facere faceret: idem praes-
 byter die quodam ad balnea iturus: intra semetipsum cogit as
 dixit. uiro illi (qui mihi solet tam deuotissimae ad lauandum ob-
 sequi) ingratus apparere non debeat: sed aliquid me necesse est
 pro munere portare. tunc duas secum oblationum coronas de-
 tulit. qui mox ut peruenit ad locum: hominum inuenit: atq ex
 more eius obsequio in omnibus usus est. lauit itaq. & cum iam
 uelitus uoluisset egredi: hoc quod secum detulerat: obsequen-
 ti sibi uiro: pro benedictione obtulit. petens ut benignē suscipe-
 ret: quod ei charitatis gratia offerret. Cui ille marrens afflic-
 q respondit. Mihi ista quare das pater. iste panis sanctus est.
 Ego hunc manducare non possum. Ego enim quem uides ali-
 quando loci huius dominus fui sed pro culpis meis hic? mor-
 tem deputatus sum. Si autem mihi praestare uis: omnipotenti
 deo offer pro me hunc panem: ut p peccatis meis interuenias: &
 tunc exauditu te esse cognosce: cum huc ad lauandum ueneris:
 & minime me inuenies. in quib? ubi disparrit. Et is q homo
 esse uidebatur: euanescente innotuit quia spiritus esset. Idē
 uero praesbyter hebdomada continua se pro eo in lacrimis af-
 flixit. salutare hostiam quotidie obtulit. & reuersus postea ad
 balneum: cum iam minime inuenit. qua in te quantum pro-
 animabus immolatio sacrae oblationis ostenditur: quando
 hanc et ipsi mortuorum spiritus a uiuentib? petunt: & digna in-
 dicant. quibus per eam liberari uideant haec gregorius. **¶**
 Non solum ex inducto colligenti: exemplo sacrificium altaris an-
 max leuare potestas: sed praeter comune illi purgatoriu locum.
 aliqua et specialia loca: ubi reatus purgant animarū. **¶**

l. q. dialo.

Non est minoris fidei qđ in obitu iusti monachi idem gregorius
fibi enuisse testat. **¶ D.** Quid illud est. **¶ F.** Monachū
fuisse in monasterio proprio gregoriū asserit iustum nomine: qđ
cum ad extremū vitæ peruenisset: qđ tres haberet occulte aure
os fratri copioso (qđ ipi ministrabat) patefecit. Quæ res aures
p̄mo monachorū: deinde gregoriū (qui monasterio præfidebat)
pullauit. Decreuit abbas monachisq; iussit: vt nullus e fratrib;
se iungeret morienti: neq; sermonem consolationis exhiberent
ei. Venit ad extremū iustus vidensq; qđ a fratribus derelictus esset:
vehementer ingemuit: atq; in ipsa tristitia e corpore exiuit. qđ in
sterequilinio abbas sepeliri mandat: iactis desuper tribus aure
is: quos contra monasterij moiem seruauerat. Mandat post a
liquot dies monasterij præposito. vt per triginta dies pro eo sa
crificium offerat. celebrat pro eo iuxta mandatum abbatis præ
positus. postq; illos triginta dies: copioso fratri per visionem
apparuit: eiq; de suo statu requirenti respondit. Hactenus m̄
hi male: nunc vero bene est. in qua respōsione quid sibi p̄fuerit
sacra oblatio ostendit. cū enim monachis copiosus frater visi
onē indicasset: quicqđ p̄ eo fratres fecerāt ignorabat: vno eodē
tēpore: cognoscit ille quid isti egerant: atq; isti cognoscunt
quid ille viderat. Concordante simul visione & sacrificio: res ap
te claruit: quia frater qui defunctus fuerat: per salutare hostiā
supplicij euasit. **¶ D.** Digna credi res. in qua testis om̄i ē ex
ceptione maior. **¶ F.** Nō solū autē animæ: s; & corporis p̄ sa
cræ oblationē soluitur vincula. qđ sequenti ab eodē gregorio no
tificat exemplo. Quendā enim in captiuitate positū ait & vincu
lis religatū: p̄ quo sua coniux certis diebus sacrificiū offerre cō
sueuerat. qui longo post tempore ad coniugem reuersus: quib;
diebus eius vincula soluerent innotuit. eiusq; coniux illos fuisse
se dies quib; p̄ eo offerebat sacrificiū recognouit. **¶ D.** Pul
lam credo calamitatē esse: cū non profit sacra oblatio. **¶ F.**
Ita ē. sicut subito ab eodē p̄firmat exēplo. Cū em̄ agatho pa
uonitan; ep̄s romā venire iussus esset: vni iuniorū p̄tulit tem
pestatis: ita vt se e tanto vndarū periculo euadere posse diffi
deret. Naua vero illius varica nomine post nauem carabum
diligentē regebat. Suptoq; siue cum eodem carabo inter vnda

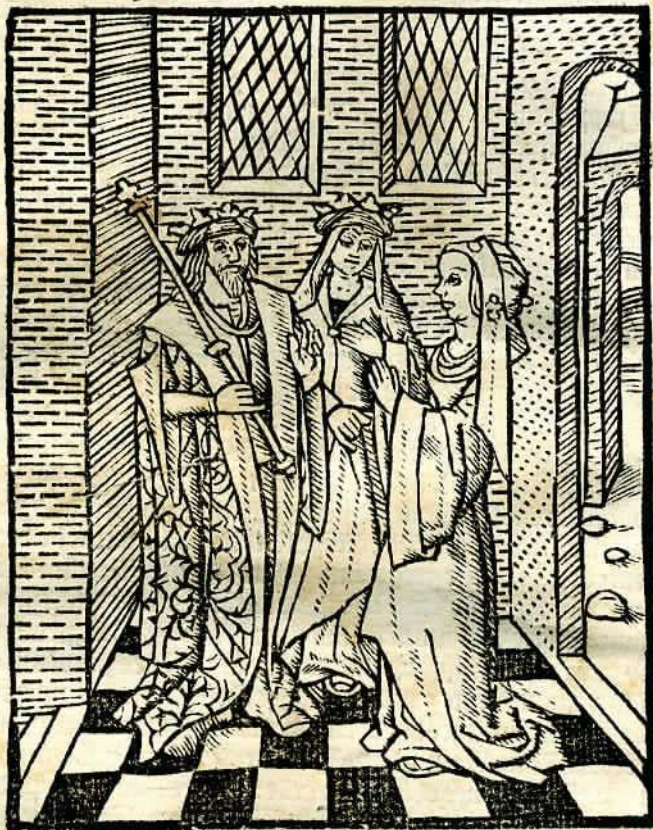
lib. dialo.

lib. dialo.

rū cumulos repēte disparuit. Nauis vō (cui praeerat ep̄scopus)
p̄ multa pericula: tandē ad hostiā insulā fluctib; quassata pue
nit. Cūq; diectio ep̄scopus nauā in nulla pte ēē videret: vehemē
ter afflicto: mortuū esse credidit: atq; oipotenti deo p̄ absolutiōe
aiæ e offerre sacrificiū salutar; victimae iussit. Quo oblato re
staurata naua ad italiā prerit. Veniensq; ad romanū portū nau
tā repperit: qđ mortuū putabat. Inopinata exultatiōe gaudius
ep̄scopus: qđ in tāto mar; periculo viuere potuit: inq̄siuit. Cui
nauta q̄tiens in illi; tēpestatis fluctib; cū coquē regebat fuisset
carabo versat;: qđ cū illo vndis pleno natauerat: q̄tiens a su
periore pte deorsū: ip̄e carinae ē sup̄ederat adiungens: cum dē
eb; ac noctibus h̄ incessantē faceret: itaq; eius vire; fundit; ex fa
me simul & labore cecidisset: qđ cū ordine diuina seruauerit misē
ricordia: indicauit. Laboras inq̄t in fluctib; atq; deficiēs: subito
mentis pōdere sū gnar;: ita vt neq; dep̄essus sōno esset: neq; vi
gilare me credere: cū ecce in eodē medio mari posito: quidā ap
paruit: qđ mihi panē ad refectiōē detulit: qđ mox vt comederas:
vires recepi. Nec multo post nauis trāiens affuit: quæ me ab
illo vndarū periculo suscepit: atq; ad terrā ducit. Qđ sollicite e
p̄scopus audies: req̄siuit diem: atq; illū fuisse repperit: quo p̄ eo
præfuit in hostia insula: om̄ipotēti dño hostiā sacrae imolati
onē obtulit. Hæc gregorius. **¶ D.** Tanta ē sacrificij dñici
efficacia: vt quicqđ v̄tute ei; recitet factū: p̄his sit mentib; p̄sua
sum. Quare & si filius n̄r fidelissimus in deū char; in primos
in patrē parentesq; pius iustus liberalis ad dñes prudēs in cō
filijs om̄niq; v̄tute præditus migrauerit hinc: et si qđ purgan
dū habuit: sacramentorū vi ecclesiæ indulgentijs remissus esse
credendū sit: offeramus tamē p̄ eo sacrificiū laudis. Si em̄ reg
nat: gr̄ax actiones oblationes erūt: sin vero focnū & stipula
adhuc consumenda restiterint: id facile impetrabim;: vt ad æ
thereas euectas sedes: in quibus cū christo regnet: qđ est deus be
dictus in saccula. Sed hæc dum collocutione immorati sum;
illustrissimā margaritam filiam vnicā reliquimus. Adcamus
ergo salmanticam: ubi gemens amissum deslet virū: ibiq; q̄
tum ex alto dabit; sentem macelli consolabimur.

p. cor. 3.

Fernand rex. Isabela regina Margarita vi
dua colloquuntur.

Fer. Salve margarita filia sup̄ om̄es muli chara
Mar. Salve tu h̄ip̄iēssime parēs ubi nā serenissima foc-
minar decus reginagcūtrix muli p̄ientissima manū. **F**.
In limine est. **M**. Salve chara p̄les. **M**. Salva sit
maiestas tua foeminarū gēna. s̄ salu? uō est: cu? in salute oīm
hispāniā in habitātū pendebat sal. Cōp̄essit regina sicut
digitis oculos atq; in hūc locuta ē modū. Quātā nobis sup̄iores
dico calamitatē induxerit: etiā ip̄i (ut ita dicā) lapides ostēdūt.

Adventus: frater —

ind. re. l. b. i. m. c. c. l. i. x. p. e. n. l. e. c. a. m. i. x.

Domo

Domingo de S. Domingo

mb.

7

m

YV

188

1887-1888

1887-1888

1887-1888